

Erfgoedinspectie
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

De staat van de rijkscollectie

Deel 1: Rijkscollectie bij departementen en colleges

Inhoud

Inleiding	7
Samenvatting	10
Hoofdstuk 1: Onderzoek	12
1.1. Kader	
1.2. Bevindingen	
1.2.1. Organisatie	
1.2.2. Registratie	
1.2.3. Behoud en beheer	
1.2.4. Veiligheid	
1.2.5. Zichtbaarheid	
Hoofdstuk 2: Conclusies en aanbevelingen	24
Bijlagen	27
1. Vragenlijst	
2. Beoordelingstabel	
3. Vergelijking inventarislijsten RCE en instellingen	
4. Toetsingskader	
5. Lijst van geïnspecteerde instellingen en gesprekspartners	
Colofon	43

Inleiding

De Erfgoedinspectie heeft een onderzoek in 2011 uitgevoerd naar de kwaliteit van behoud en beheer van de rijkscollectie die door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) in tijdelijk beheer is gegeven aan niet-museale collectiebeheerders (de departementen en colleges). Dit is het eerste deel in een reeks van inspectierapporten naar de staat van de rijkscollectie. De volgende rapporten gaan over de ambassades en buitendiensten (deel 2), registratie en collectiebehoud in de (verzelfstandigde) rijksmuseale instellingen (deel 3). Begin 2014 wordt een eindrapport over de staat van de rijkscollectie (deel 4) afgerond.

Achtergrond

De rijkscollectie telt circa 100.000 voorwerpen, die door de RCE worden beheerd en uitgeleend aan andere instellingen. De Erfgoedinspectie houdt toezicht op het behoud en beheer van de museale voorwerpen uit de rijkscollectie die door verschillende musea en ministeries en de RCE worden beheerd. Dit toezicht is gebaseerd op de Regeling Materieelbeheer Museale Voorwerpen (RMMV) die is afgeleid van de Comptabiliteitswet.

In het verlengde van de invoering van de Regeling Materieelbeheer Museale Voorwerpen en de evaluatie ervan heeft de Erfgoedinspectie dit onderzoek uitgevoerd.

Het doel van de regeling is in de eerste plaats om ervoor te zorgen dat de museale voorwerpen van het rijk goed worden beheerd door of onder verantwoordelijkheid van een ministerie of een college. De regeling is twee jaar na de invoerdatum geëvalueerd door het ministerie OCW. Uit deze evaluatie blijkt dat de RMMV heeft geleid tot een aantoonbare verbetering van het beheer van de rijkscollectie door ministeries en colleges. Volgens de onderzoekers betreft dit vooral de systematische objectregistratie en een inhaalslag met de selectie van door aankoop of schenking verworven culturele voorwerpen voor opname in de rijkscollectie.

Aandachtspunten uit de evaluatie RMMV zijn: de stand van zaken ten aanzien van vermissingen, onderzoek naar mogelijkheden voor een web-based registratiesysteem voor de rijkscollectie en naar de taken, rollen en verantwoordelijkheden van betrokken organisaties bij de uitvoering van de RMMV.

Doel onderzoek

Het onderhavige onderzoek naar behoud en beheer van de rijkscollectie vindt plaats bij niet-museale beheerders van het rijk, waarbij de Erfgoedinspectie zich specifiek richt op de museale voorwerpen die de 11 ministeries en 8 colleges (zie bijlage 5). Dit is de eerste keer sinds de inwerkingtreding van de RMMV dat de Erfgoedinspectie een onderzoek uitvoert naar de objecten in beheer bij deze instellingen en kan worden beschouwd als een nulmeting.

Doel van het onderzoek is om mogelijke onduidelijkheden en/of knelpunten in de taak van de RCE als beheerder en van de departementen en hoge colleges van staat als tijdelijk beheerder in kaart te brengen.

Dit leverde de volgende onderzoeksdoelen op:

1. Inzicht verkrijgen in de organisatie van de praktijk van het beheer;
2. Inzicht verkrijgen in de inventarisatie/registratie van de RCE van de eigen collectie en van de tijdelijke beheerders;
3. Inzicht verkrijgen in de mogelijke vermissingen van museale voorwerpen uit de rijkscollectie;
4. Inzicht verkrijgen in de aanwezigheid en kwaliteit van behoud en beheer en veiligheid van dit deel van de rijkscollectie;
5. Inzicht verkrijgen in de zichtbaarheid en representatieve functie van de rijkscollectie.

Afbakening onderzoek

Het onderzoek is afgebakend tot de kerndepartementen en colleges in Den Haag. Niet meegenomen in het huidige onderzoek zijn de ambassades en buitendiensten (zoals Belastingdienst, KNMI en Rijksgebouwendienst). Deze instellingen worden in 2012 geïnspecteerd. Ook niet meegenomen in dit onderzoek zijn het Kabinet van de Gouverneurs van Aruba en Sint Maarten, omdat die geen museale voorwerpen van de RCE in beheer hebben. Het Kabinet van de Gouverneur van Curaçao heeft schriftelijk meegewerkt aan het onderzoek.

Opzet onderzoek

Bij de inspectie naar de kwaliteit van het behoud en beheer van de rijkscollectie bij niet-museale collectiebeheerders heeft de Erfgoedinspectie de volgende stappen doorlopen.

Voorafgaand aan het feitelijke inspectiebezoek heeft de Erfgoedinspectie bij alle departementen en colleges een lijst opgevraagd van de aanwezige museale voorwerpen in tijdelijk beheer van de RCE. De RCE heeft eveneens lijsten aangeleverd van de museale voorwerpen die in tijdelijk beheer uitstaan bij de betreffende organisaties. De Erfgoedinspectie heeft beide lijsten per organisatie met elkaar vergeleken om mogelijke discrepanties te achterhalen (zie bijlage 3). In de periode augustus 2011 – januari 2012 hebben de inspectiebezoeken plaatsgevonden. Tijdens het inspectiebezoek hebben de inspecteurs van de Erfgoedinspectie een vraaggesprek gevoerd met de kunstcontactpersoon (KCP) van het departement of college. Daarbij werd onder meer aandacht besteed aan de wijze waarop de zorg voor de museale voorwerpen is georganiseerd en is geborgd in de organisatie. Aan de hand van een door de Erfgoedinspectie opgestelde vragenlijst (zie bijlage 1) werd ingegaan op de registratie, het behoud en beheer, veiligheid en de zichtbaarheid van de museale voorwerpen.

Voorafgaand aan de bezoeken is een willekeurige selectie van tien voorwerpen gemaakt uit de collectie die zich bij de instelling in kwestie bevond. Van deze tien voorwerpen is op de desbetreffende locatie de standplaats, registratie, conservering, veiligheid en zichtbaarheid beoordeeld (zie bijlage 2). Deze selectie was bedoeld om een indicatie van de kwaliteit van beheer en behoud van de in beheer gegeven voorwerpen te verkrijgen. Door middel van het combineren van de uitkomsten van bovengenoemde onderzoekstappen is de Erfgoedinspectie in staat om inzicht te verwerven in de wijze waarop de departementen en colleges zorg dragen voor het behoud en beheer van de museale voorwerpen in tijdelijk beheer van de RCE. Mogelijke risico's konden over het geheel genomen én per organisatie in kaart worden gebracht. Ook met de RCE is gesproken over het in tijdelijk beheer overdragen van museale voorwerpen aan deze instellingen.

Het concept van het inspectierapport is voor feitelijke controle aan alle KCP's van de instellingen en de RCE gestuurd. Over de conclusies en aanbevelingen uit het rapport is in april 2012 een bijeenkomst georganiseerd met de KCP's, de RCE en de beleidsdirectie van OCW. In juni 2012 is het rapport aan de ministers van de departementen en de voorzitters van de colleges, zoals de directeur van de RCE gestuurd voor een laatste lezing. Feitelijke onjuistheden zijn in het voorliggende rapport verwerkt en relevante opmerkingen zijn in de conclusies en aanbevelingen meegenomen.

Toetsingskader

De bevindingen van de inspectie zijn getoetst aan de relevante bepalingen in:

- Regeling materieelbeheer museale voorwerpen (2007)
- Praktische uitvoeringsaspecten bij de Regeling van de RCE (juni 2009)
- Evaluatie RMMV (2011)
- Akte van tijdelijk beheer van museale voorwerpen uit de rijkscollectie (2007)
- Bouwstenen Administratie Organisatie (april 2007)

In bijlage 4 is een overzicht van deze bepalingen opgenomen.

Leeswijzer

In hoofdstuk 1 wordt nader ingegaan op de onderzoekresultaten betreffende het behoud en beheer van de rijkscollectie. Allereerst wordt een (juridisch) kader geschetst. Het hoofddeel van het onderzoek wordt gevormd door de uitkomsten van de vragenlijsten en interviews onder de

niet-museale rijkscollectiebeheerders en de RCE, aangevuld met gegevens over de fysieke controle.

De bevindingen zijn gerubriceerd naar onderdeel: Organisatie, Registratie, Behoud en beheer, Veiligheid, Zichtbaarheid en aanvullende gegevens van de niet-museale beheerders en de RCE. Ieder onderdeel wordt afgesloten met een samenvatting.

In hoofdstuk 2 worden de conclusies en aanbevelingen van de onderzoeksdoelen gepresenteerd.

In de bijlagen is de vragenlijst opgenomen, evenals de beoordelingstabel, de vergelijking van de inventarislijsten, het toetsingskader (relevante bepalingen in de diverse regelingen) en een overzicht van de geïnspecteerde instellingen.

Samenvatting

In de tweede helft van 2011 heeft de Erfgoedinspectie onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van behoud en beheer van de rijkscollectie die door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) in tijdelijk beheer is gegeven aan niet-museale collectiebeheerders (11 departementen en 8 colleges in Den Haag). Het is het eerste onderzoek in een reeks van vier dat inzicht moet bieden in de staat van de rijkscollectie.

In het verlengde van de invoering van de Regeling Materieelbeheer Museale Voorwerpen en de evaluatie ervan heeft de Erfgoedinspectie dit onderzoek uitgevoerd.

Doel van het onderzoek is om mogelijke onduidelijkheden en/of knelpunten in de taak van de RCE als beheerder van de rijkscollectie en van de departementen en colleges als tijdelijk beheerder in kaart te brengen. De onderzoeksdoelen lagen op het gebied van 1) de organisatie van het beheer, 2) de inventarisatie/registratie, 3) de mogelijke vermissingen van museale voorwerpen uit de rijkscollectie, 4) de aanwezigheid en kwaliteit van behoud en beheer en veiligheid en 5) in de zichtbaarheid en representatieve functie van de rijkscollectie. Het onderzoek is opgezet rond een vragenlijst, interviews onder de niet-museale rijkscollectiebeheerders en met de RCE, en een fysieke controle ter plaatse.

De algemene conclusie is dat vrijwel alle departementen en colleges voldoen aan de wettelijke eisen rond de administratieve organisatie en beheer en behoud van voorwerpen, maar dat op verschillende punten nog winst is te behalen. Dit geldt voor:

- De invulling van de functie van de kunstcontactpersoon (KCP) en de inbedding in de organisatie. Door regelmatige wisselingen in deze functie en bij de contractadministratie van de RCE zijn beide partijen niet altijd op de hoogte van de laatste stand van zaken rond de in beheer gegeven voorwerpen.
- De registratie. Hier is een overlap van objectgegevens geconstateerd doordat sommige instellingen meerdere registratiesystemen naast elkaar gebruiken, waardoor onduidelijkheid in het beheer kan ontstaan. Ook bestaat discrepantie tussen de inventarislijsten van de RCE en van de instellingen. Fotoregistratie vindt zelden plaats, waardoor de visuele herkenbaarheid moeilijker is. Ook interne standplaatswijzigingen worden niet tijdig doorgegeven aan de KCP. Voorts zijn er onduidelijkheden rond de inschrijving van eigen aanwinsten van departementen en colleges in de registratie van de rijkscollectie die wordt beheerd door de RCE. De belangrijkste redenen hiervoor zijn de criteria om te voldoen aan de definitie van museaal voorwerp, de vrees van de instellingen dat men dan geen zeggenschap meer heeft over deze voorwerpen en dat men een vergoeding aan de RCE moet betalen voor eventuele schade of verlies.
- Risicovolle plaatsing en gebruik van objecten bij negen instellingen (gevaar voor omstoten of ophanging in de nabijheid van een deur) en slechte zichtbaarheid van de voorwerpen (zoals plaatsing op werkkamers van gewone medewerkers en in eigen depot).

De aanbevelingen van de Erfgoedinspectie zijn:

Ter verbetering van de regeling:

- Voor iedere KCP toegankelijke database van de RCE met registratie van objectgegevens waaraan foto's van de objecten en actuele standplaats kunnen worden gekoppeld;
- Onderzoek naar de juridische status van aanwinsten en verwervingen door de departementen en colleges en de eventuele toevoeging aan de rijkscollectie bij RCE.
- Onderzoek naar de status van museaal voorwerp, zodat voorwerpen zoals meubels kunnen worden afgestoten voor gebruik door de niet-museale collectiebeheerders.

Ter verbetering van de uitvoering:

- Duidelijke profilering in taken en verantwoordelijkheden van de KCP binnen de organisatie;
- Onderzoek naar de meest optimale organisatievorm bij de (gezamenlijke) departementen voor de zorg voor de voorwerpen;
- invoering risicoanalyse voor het afwegen van de functie en het gebruik van voorwerpen in bepaalde ruimtes in combinatie met veiligheid en conservering.

Ter bevordering van de beleidsdoelstelling:

- Onderzoek naar de mogelijkheden om de zichtbaarheid van de rijkscollectie te vergroten.

Hoofdstuk 1: Onderzoek

1.1. Kader

Een belangrijk doel van de RMMV is het bevorderen van de zichtbaarheid van museale voorwerpen. Dit geldt vooral – naast bijvoorbeeld de collecties die beheerd worden door de al dan niet verzelfstandigde rijksmusea - voor de collectie die beheerd wordt door de RCE. De RCE bevordert de zichtbaarheid onder meer door voorwerpen in tijdelijk beheer over te dragen aan ministeries en andere rijksinstellingen, zodat ze daar worden opgesteld.

In de RMMV worden voorschriften gesteld voor het beheer van museale voorwerpen bij het rijk. Hoewel de regeling in zijn huidige vorm een regeling is van de minister van Financiën, geldt hij in de eerste plaats als een regeling voor cultuurbeheer. De regeling kwam dan ook tot stand in overeenstemming met de minister van OCW.

Wetgeving met betrekking tot het beheer van rijkseigendommen is te vinden in de Comptabiliteitswet 2001, reden om aansluiting hierbij te zoeken. De regeling is gebaseerd op artikel 38, eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2001. In dat artikel is de bevoegdheid van de minister van Financiën vastgelegd om regels te stellen met betrekking tot het financieel beheer, het materieelbeheer en de administraties die ten behoeve van dat beheer worden bijgehouden. Omdat deze elementen in artikel 21 van de Comptabiliteitswet tot de bedrijfsvoering worden gerekend, is duidelijk dat het beheer van museale voorwerpen, als bijzondere vorm van materieelbeheer, wordt opgevat als een bijzonder deel van de bedrijfsvoering van een ministerie.

Het culturele karakter van de RMMV wordt tot uiting gebracht in een derde lid dat in 2008 bij de tweede wijziging van de Comptabiliteitswet 2001 aan artikel 38 van de Comptabiliteitswet is toegevoegd. Dit derde lid kent de specifieke bevoegdheid tot het stellen van regels met betrekking tot het materieelbeheer van museale voorwerpen in het bezit van het rijk toe aan de minister van OCW. In de toelichting bij de Nota van wijziging op de Tweede wijziging (29.833 nr.6) wordt ook gesteld dat “de te stellen regels ter zake van het cultuurbeheer daarbij [gaan] vóór die ter zake van het materieelbeheer als onderdeel van de bedrijfsvoering.”

Hoewel over het begrip ‘tijdelijk beheer’ vaak wordt gesproken als over ‘bruikleen’ moet daartussen wel onderscheid worden gemaakt. Het aangaan van een overeenkomst is een rechtshandeling naar burgerlijk recht tussen twee partijen. De Staat heeft, rechtspersoon zijnde, de bevoegdheid tot het aangaan van overeenkomsten van in tijdelijk beheer gegeven voorwerpen met andere natuurlijke of rechtspersonen, bijvoorbeeld een museale stichting. Wanneer echter de RCE een museaal voorwerp in beheer geeft aan een ander departement is geen sprake van een overeenkomst tussen twee rechtspersonen. Zoals ook blijkt uit art. 1, onder 2, van de Akte van Tijdelijk Beheer vallen beide partijen immers onder dezelfde rechtspersoon: de Staat der Nederlanden. Omdat deze anders met zichzelf een overeenkomst zou sluiten, is in dat geval geen sprake van een bruikleen maar van het, weliswaar tijdelijk, verleggen van interne beheersverantwoordelijkheid. Dat heeft onder meer tot gevolg dat voor de duur van de overeenkomst niet de minister van OCW, onder wie de RCE ressorteert, verantwoordelijk is, maar de minister die zorg draagt voor het tijdelijk beheer.

1.2. Bevindingen

In dit onderdeel zijn de bevindingen van de gesprekken aan de hand van de vragenlijsten met de kunstcontactpersonen (KCP) van de departementen en colleges opgenomen. Ook de gespreksbevindingen van de RCE zijn weergegeven. De inspectiebevindingen zijn op dezelfde wijze ingedeeld als in de vragenlijsten: Organisatie, Registratie, Behoud en beheer, Veiligheid en Zichtbaarheid. Ieder onderdeel wordt voorafgegaan door een samenvatting uit het toetsingskader. Per onderdeel worden de vragenlijsten uitgewerkt met een beschrijving van de resultaten van alle 19 onderzochte instellingen, gevolgd door eventuele uitkomsten uit de fysieke controle. Bij het onderdeel Registratie zijn ook de resultaten verwerkt van de vergelijking van de inventarislijsten van de RCE en de betreffende instelling. Ieder onderdeel wordt afgesloten met een samenvatting.

1.2.1. Organisatie

Kader

Bij de administratieve organisatie rond het beheer van museale voorwerpen is het van belang dat de procedures voor het beheer zijn beschreven en ook worden toegepast. Vastgelegd moeten worden de functies en verantwoordelijkheden van de betrokken personen, evenals de aanwijzing van ten minste één kunstcontactpersoon, die eerste aanspreekpunt is voor de RCE en voor de Erfgoedinspectie en waarvan de informatie rond naam en adresgegevens bij personeelwisseling ook aan hen moet worden doorgegeven. (bijlage 4)

Resultaten vragenlijst

De vragen over de organisatie hebben betrekking op het dagelijks beheer van museale voorwerpen, het aantal kunstcontactpersonen en hun taakomschrijving, vervanging bij afwezigheid, de aanwezige expertise, de relatie met de buitendiensten, aankomende veranderingen, zoals clustering van facilitaire diensten en zaken als verhuizingen, fusies en verbouwingen. (bijlage 1)

Op drie organisaties na is het dagelijks beheer van museale voorwerpen overal opgenomen in de Bouwstenen Administratieve Organisatie (AO). Bij SZW voldeed de AO niet volgens de RCE. VWS heeft geen AO, maar heeft een 'procesbeschrijving ICN Kunst' opgesteld. De EK heeft geen AO.

Alle organisaties voldoen aan de eis van de RMMV en hebben in ieder geval één kunstcontactpersoon. Vier (twee colleges en twee ministeries) beschikken over twee of drie (BuiZa) functionarissen. Vervanging van de kunstcontactpersoon bij langdurige afwezigheid is meestal informeel geregeld en gebeurt door een directe collega en/of de direct leidinggevende. In vier ministeries (AZ, BZK, DEF, SZW) is de vervanging niet geregeld. De taak- en functieomschrijvingen van de kunstcontactpersonen zijn in ongeveer een derde van de organisaties vastgelegd en dan vooral op hoofdlijnen en/of in een AO. Voor de meeste functionarissen geldt dat het een 'taak erbij' is, meestal naast werkzaamheden op het gebied van facilitair beheer.

De kunstcontactpersonen hebben óf geen expertise (circa de helft) óf hebben dit opgedaan door werkervaring en in een enkel geval met een cursus en/of informatie van de RCE. Bij twee departementen is de functie van KCP professioneel ingevuld (BuiZa, OCW).

Door de KCP's werd een verschil ervaren in kunstwerken die zijn gebonden aan een bepaalde ruimte of aan een bepaalde persoon. De KCP's vinden dat het gebruik van kunstwerken op de werkkamers gekoppeld zou moeten worden aan één persoon in relatie tot een verantwoordelijk beheer.

Op de vraag hoe het beheer van museale voorwerpen is georganiseerd bij eventuele buitendiensten meldden acht colleges en één departement dat er geen buitendiensten zijn. Drie departementen hebben geen zicht op de buitendiensten en de kunstwerken die zich daar bevinden (DEF, FIN, SZW).

Vijf departementen (AZ, BZK, BuiZa, ELI, OCW) hebben zicht op de buitendiensten en de kunstwerken die zich daar bevinden. Zo is de KCP van OCW actief met onderlinge afspraken en een voorlichtingsbijeenkomst voor de buitendiensten hoe met kunstwerken moet worden omgegaan. Bij BuiZa loopt het contact met de posten via het hoofd Bedrijfsvoering en bij AZ komt de kunstcontactpersoon zelf op de buitenlocaties. Eén departement (V&J) heeft geen kunstwerken van museale waarde bij de buitendiensten.

De colleges krijgen vooralsnog niet te maken met shared services organisaties (SSO). Bij de departementen is het beeld hier wisselend. Bij een aantal ministeries is het beheer van de museale voorwerpen al min of meer ondergebracht in een SSO, andere ministeries krijgen er in de toekomst mee te maken en/of verwachten consequenties voor het kunstbeheer. Weer andere departementen denken dat de SSO geen gevolgen zal hebben of vinden het nog onduidelijk.

Tweederde van de departementen/colleges verwacht dat de komende twee jaren ingrijpende ontwikkelingen ontstaan die van invloed kunnen zijn op de collectie, zoals de invoering van het Programma Compacte Rijksdienst. Vooral worden verbouwingen, reorganisaties en verhuizingen genoemd.

RCE

De RCE beheert de kunstcollectie van het rijk (ca 100.000 voorwerpen). Een deel daarvan is in tijdelijk beheer overgedragen aan musea, openbare gebouwen en Nederlandse ambassades en een deel is opgeslagen in de depots. Een van de doelen van de RCE is om de zichtbaarheid van de rijkscollectie te vergroten door tentoonstellingen en (kortlopende of langdurige) bruiklenen of tijdelijk beheer. De voorwaarden voor in tijdelijk beheer gegeven voorwerpen worden opgenomen in een contract waarin onder andere waarborgen zijn opgenomen over beveiliging en fysiek behoud van de kunstwerken.

De RCE geeft aan dat er wel contacten zijn met de departementen, maar niet met de colleges. Het kost de RCE veel tijd en mankracht om de vele vragen vanuit de departementen bij te kunnen houden. De RCE heeft de indruk dat in de meeste gevallen de kunstcontactpersonen niet veel invloed hebben op het beheer. Ook wordt de RCE geconfronteerd met veel wisselingen van de contactpersonen en de actuele situatie hiervan is niet altijd duidelijk. Dit blijkt bijvoorbeeld uit de aktes van tijdelijk beheer die de RCE aan de departementen en colleges stuurt. De RCE ziet een verbetering als het tijdelijk beheer van de kunstwerken wordt overdragen aan de shared services organisaties met het oog op continuïteit, kwaliteit en een duidelijke beheerstaak. Volgens de RCE hebben de contactpersonen ook niet veel contact met de buitendiensten. Dit wordt zorgelijk geacht.

Samenvatting organisatie:

- Vrijwel alle departementen en colleges voldoen aan de wettelijke eisen van een AO en een kunstcontactpersoon; de invulling van de functie en de inbedding in de organisatie is mager. De taak wordt erbij gedaan en de taak- en functieomschrijvingen zijn vooral op hoofdlijnen vastgelegd. Gebleken is ook dat de AO voornamelijk op papier bestaat, maar onvoldoende of niet is ingebed in de organisatie.

- De KCP is in de meeste gevallen werkzaam bij bedrijfsvoering en facilitair management. Er wordt regelmatig gewisseld in deze functie en de RCE is niet altijd op de hoogte van de laatste stand van zaken.
- Bij een aantal departementen geeft de kunstcontactpersoon aan dat er geen of onvoldoende zicht op en contact met de buitendiensten is over de kunstwerken die zich daar bevinden. Bij tweederde van de departementen en colleges staan de komende jaren veranderingen op stapel.
- Er zijn nog niet veel ervaringen met beheer van de voorwerpen in een SSO. De RCE is voorstander van een SSO vanwege continuïteit, kwaliteit en een duidelijke beheerstaak.

1.2.2. Registratie

Kader

De verblijfplaatsen (hoofdlocatie, plaats in een vertrek/ruimte) van museale voorwerpen moeten (verplicht) worden geregistreerd op centraal niveau en regelmatig worden gecontroleerd door de KCP. De bevindingen moeten worden gemeld aan de RCE en aan de auditdienst (AD). Tot de meldingen aan de RCE behoren ook oude en nieuwe verwervingen van potentiële bijzondere artistieke, culturele of wetenschappelijke waarde door de ministeries. Verplaatsingen (ook bij interne verhuizing of verbouwing) van museale voorwerpen mag alleen geschieden met medeweten van de KCP. Van ieder voorwerp moet minimaal een inventarisnummer, standplaats en juridische status bekend zijn (basisregistratie). De departementale registratie van museale voorwerpen is uitgebreider met onder andere informatie over vervaardiger, vervaardigingjaar, titel, waarde en digitale foto. (bijlage 4)

Resultaten vragenlijst

De vragen in dit onderdeel hebben betrekking op het registratiesysteem (systeem, vorm, inhoud, mutaties), de jaarlijkse controle, de informatievoorziening aan de RCE en aan de auditdienst. (bijlage 1)

De registratie van de museale voorwerpen in beheer bij de departementen en colleges gebeurt in verschillende systemen.¹ Vooral Excel (11x) en Planon (6x) zijn genoemd maar ook andere systemen zoals Access, Atlas, Adlib en Synergy worden gebruikt. In twee organisaties wordt enkel nog geregistreerd op papier: dit gebeurt in de Eerste Kamer en in het Kabinet van de Gouverneur van Curaçao.

¹ Excel: Microsoft Office Excel is een digitaal rekenblad-programma van het bedrijf Microsoft en onderdeel van het kantoorsoftwarepakket Microsoft Office;

Planon: Facility Management system;

Digidoc: digitaal managementsysteem voor een centraal documentenbeheer;

Atlas: digitaal geografisch informatiesysteem;

Access: Microsoft Office Access is een relationele database-applicatie van Microsoft;

Adlib Information Systems: softwarepakket voor automatisering van collectiemanagement in musea en andere culturele instellingen;

Word: programma van Microsoft voor tekst- en documentverwerking;

Synergy: Exact Synergy wordt gebruikt voor automatisering van bedrijfsprocessen.

In een derde van de organisaties worden twee of meer registraties naast elkaar bijgehouden. Dit is in veel gevallen historisch gegroeid, waarbij de systemen complementair zijn in documentatie en objectbeschrijving.

In 12 van de 19 organisaties worden ook andere dan RCE-kunstvoorwerpen in de registratie bijgehouden. Twee respondenten (ELI, V&J) hiervan geven aan dat deze niet (goed) te onderscheiden zijn van de RCE-registratie.

In nog niet alle registraties zijn foto's toegevoegd van de voorwerpen. Dit is wel gesteld in de Bouwstenen (zie bijlage 4). Zes hebben dat nog helemaal niet (AZ, BZK, ELI, I&M, KabKon, NO) en twee zijn er mee bezig (ARK, RvS). De overige instellingen (11) zeggen alle voorwerpen te hebben gefotografeerd en toegevoegd aan de registratie. Vooral voor departementen met veel voorwerpen is dit een belangrijk aandachtspunt.

Vrijwel overal wordt jaarlijks de aanwezigheid en conditie van de museale voorwerpen gecontroleerd. Bij de kleinere organisaties (qua kantoorruimte) en de organisaties met relatief weinig voorwerpen gebeurt dit volgens de meeste respondenten continu, tijdens het rondlopen door de gebouwen. Eén college (TK) heeft tijdens het gesprek aangegeven voornemens te zijn om jaarlijkse controles uit te gaan voeren.

Op de vraag of men jaarlijks een digitale kopie van de registratie van alle museale voorwerpen opstuurt aan de RCE en de auditdienst werd niet overal bevestigend geantwoord. Aan RCE rapporteren jaarlijks 13 van de 19 organisaties. Aan de auditdienst ligt dit lager: zes (ELI, OCW, KabKon, KANS, RvS, VWS). Volgens twee respondenten (AZ, FIN) controleert de auditdienst steekproefsgewijs. Volgens één respondent (V&J) is het niet duidelijk of de auditdienst bemoeienis hiermee heeft.

Alle respondenten geven aan dat in principe verplaatsingen, nieuwe aanwinsten, vermissingen, vondsten, incidenten en schade worden gemeld aan de KCP. Twee respondenten (VWS en ARK) geven aan dat een aantal van deze zaken ook kan worden gemeld bij de Servicebalie.

Bij de departementen en colleges worden alle hierboven beschreven zaken vastgelegd in de registratie wanneer het zich voordoet en gemeld aan de RCE (het gaat dan vooral om vermissingen, terugvondsten, incidenten en schade). Drie instellingen geven aan (I&M, KabKon, VWS) dat de RCE traag reageert op meldingen en één departement (V&J) geeft aan dat de meldingen voortaan zullen worden gedaan aan de RCE.

Een aantal instellingen heeft aangegeven dat eigen aanwinsten niet altijd bij de RCE worden aangemeld om te worden ingeschreven als museaal voorwerp. Niet alleen wil men in die gevallen de zeggenschap houden over de kunstwerken en mogelijk beperkende maatregelen vermijden, maar ook wil men op die manier voorkomen dat men een rekening krijgt als er (later) onverhoopt schade aan de kunstwerken wordt geconstateerd.

Resultaten controle

Bij 18 instellingen is een fysieke controle uitgevoerd van maximaal tien museale voorwerpen. Deze tien voorwerpen werden vooraf op aselechte wijze gehaald uit de door het departement of college verschaftte lijst met museale voorwerpen in tijdelijk beheer. Als het aantal museale voorwerpen kleiner was dan tien, werden alle aanwezige museale voorwerpen bekeken. Dit geeft de Erfgoedinspectie een indicatie van de kwaliteit van het behoud en beheer. Er is gecontroleerd op registratie: inventarisnummer, naam kunstenaar, aard van het werk en standplaats. Daarnaast op conservering, veiligheid en zichtbaarheid (bijlage 2). De resultaten van deze laatste drie aspecten komen hieronder terug bij respectievelijk Behoud en beheer, Veiligheid en Zichtbaarheid.

In de gehouden controle zijn bij negen instellingen geen problemen vastgesteld op het gebied van object- en standplaatsregistratie (KabKon, KANS, AZ, BuiZa, ELI, OCW, SZW, VWS, ARK). Bij negen instellingen werden één of meerdere problemen in de registratie vastgesteld. Het betrof hier onjuiste standplaatsregistraties. In twee gevallen was dit te verklaren door het grote aantal verplaatsingen van de kunstwerken door (recente) verbouwing of verhuizing (EK, RvS).

Gebleken is dat de KCP niet altijd op de hoogte werd gebracht van een veranderde standplaats (vooral door kamerwisselingen, vertrokken bewindspersonen). Dit strookt niet met de gegevens uit de vragenlijst waar werd gesteld dat in principe alle zaken worden gemeld aan de KCP.

Bij vier instellingen (EK: inv. nr. AA193, TK: inv. nr. NK66 en R11870-g, DEF: inv. nr. NK1746, RvS: inv. nr. AA748 en R1334) werden voorwerpen niet teruggevonden.

Bij drie instellingen konden voorwerpen niet worden gezien, omdat de locatie op dat moment niet toegankelijk was (AZ: WRR, VSW: A0247, RvS: AA1247).

Bij één instelling was identificatie van meubilair niet mogelijk (DEF) omdat de aangetroffen bekleding op de stoelen correspondeerde niet met de fotogegevens van de RCE (R12603-e) en ook was geen inventarisnummer op de stoelen zichtbaar.

RCE

Goede registratie van kunstvoorwerpen is belangrijk voor de RCE. De RCE heeft ook veel inspanningen gepleegd op het gebied van administratie van de in tijdelijk beheer gegeven voorwerpen in het project Collectie op Orde (2005-2007). De RCE maakt gebruik van een geautomatiseerd Collectie Informatie Systeem.

Volgens de RCE registreren de KCP's meer dan wordt vermeld op de inventarislijsten van de RCE (zoals standplaats op de werkkamers). De RCE stuurt jaarlijks een digitale kopie op van de registratie aan de instellingen, die deze getekend moeten retourneren.

De RCE wordt niet altijd door de instellingen tussentijds op de hoogte gehouden van de laatste stand van zaken met betrekking tot registratie bij de tijdelijke beheerders. Dit heeft onder andere te maken met de samenvoeging van departementen (namen en adressen KCP's zijn niet up-to-date bekend).

De RCE pleit voor een centraal registratiesysteem om onduidelijkheden, vermissingen en vervuiling in de administratie te voorkomen.

Vergelijking inventarislijsten RCE en departementen/colleges

Bij vergelijking van de inventarislijsten van RCE en de instellingen (zie bijlage 3) valt op dat negen van de 19 contracten kloppen aan beide zijden, waarvan zes bij de colleges (ARK, KabKon, KANS, EK, Curaçao, NO).

De namen van nieuwe ministeries (door fusie of reorganisatie) zijn nog niet gewijzigd op de contractgegevens van de RCE.

Op de uitdraai van de inventarislijsten van de RCE zijn ook de voorwerpen opgenomen die zich in de transitdepots en het restauratieatelier van de RCE bevinden. Dit geeft verwarring in de registratie bij de tijdelijke beheerders omdat de voorwerpen dan al kunnen zijn verwijderd van de inventarislijst van de ministeries of colleges.

Alle opgegeven inventarisnummers van de voorwerpen in de laatste kolom van de vergelijking komen niet voor op de lijst van vermissingen van de RCE, die is opgesteld op 5 juli 2011.

Samenvatting registratie:

- Alle organisaties registreren de voorwerpen die zij van de RCE in tijdelijk beheer hebben, inclusief verblijfplaats. Twee instellingen doen dit op papier, de rest verwerkt de gegevens digitaal in één of meerdere systemen. Sommige instellingen gebruiken meerdere registratiesystemen naast elkaar. Het risico ervan is een overlap van gegevens, maar ook onduidelijkheden over wat in welk bestand wordt bijgehouden of een scheefgroei aan informatie.
- Nog niet alle instellingen hebben foto's van de kunstwerken opgenomen in de registratie als visueel hulpmiddel bij de controle; de KCP's zijn voor identificatie afhankelijk van de omschrijving van het voorwerp.

- Vrijwel alle instellingen controleren jaarlijks op aanwezigheid en conditie: systematisch of (in kleinere organisaties) tijdens het rondlopen door het gebouw.
- Standplaatswijzigingen (kamerwijzigingen) worden vaak niet doorgegeven aan de KCP. Ook de RCE is hiervan niet op de hoogte. Dit bleek ook uit de fysieke controle, waar bij negen instellingen één of meerdere problemen in de standplaatsregistratie werden geconstateerd (de oorzaak lag hier ook grotendeels in de verbouwingen of verhuizingen).
- De jaarlijkse verplichting om een overzicht van de registratie aan de RCE en de auditdienst te sturen, wordt beperkt nagevolgd. Schade en incidenten komen volgens de KCP's weinig voor en worden dan ook niet gemeld aan de RCE.
- Uit een vergelijking tussen de inventarislijsten van de RCE en van de instellingen, blijkt dat in negen gevallen de beide lijsten kloppen. Ook blijkt dat de namen en gegevens van gereorganiseerde instellingen nog niet zijn verwerkt door de RCE.

1.2.3. Behoud en Beheer

Kader

Elk ministerie moet een budget reserveren voor het onderhoud en het in conditie houden van museale voorwerpen. Restauratie vindt plaats na overleg met de minister van OCW en RCE door een gekwalificeerde restaurator. De RCE adviseert over de restauratie en kan indien nodig voor transport zorgen. Ook herstelwerkzaamheden geschieden in overleg met de RCE. Regelmatig (eens in de twee jaar) moet de conditie van voorwerpen worden gecontroleerd en gemeld aan de RCE. De plaats van de voorwerpen moet voldoen aan de vereiste maatregelen voor behoud en beheer, waarbij de RCE kan adviseren. Gelet moet hierbij worden op zoveel mogelijk stabiele klimaatomstandigheden en vermijden van hoge lichtniveaus. De KCP moet op de hoogte zijn van de vuistregels uit de brochure 'Doen en Laten' van de RCE. De staat van de voorwerpen wordt opgetekend bij plaatsing van de voorwerpen door beide partijen. Bij afwijkingen wordt contact opgenomen met de RCE. (bijlage 4)

Resultaten vragenlijst

De vragen in dit onderdeel hebben betrekking op het onderhoudsbudget, betrokkenheid van de RCE bij restauratie, plaatsing van voorwerpen en op maatregelen op gebied van klimaatbeheersing, lichtbeheersing en pest control. (bijlage 1)

De meeste kunstcontactpersonen gaven aan dat er geen apart budget is voor beheer en behoud van de RCE-collectie of dat het onbekend was. Dat wil niet zeggen dat er geen geld wordt vrijgemaakt. Er is weliswaar geen speciaal budget bij de meeste organisaties, maar in de meeste gevallen kan voor een benodigde restauratie altijd direct geld vrijgemaakt worden. Bij drie ministeries (AZ, BuiZa, OCW) en bij twee colleges (KabKon, RvS) is wel een budget beschikbaar specifiek voor behoud en beheer van de museale voorwerpen. De bedragen variëren van € 15.000 tot € 180.000.

Alle ministeries en colleges die te maken hebben (gehad) met restauratiewerkzaamheden, schakelen hierbij RCE in.

Bij de plaatsing van voorwerpen wordt bij 14 van de 19 organisaties de RCE ingeschakeld. Vaak gebeurt dat automatisch wanneer de RCE de voorwerpen komt plaatsen. Wanneer de RCE dit niet zelf doet, worden deskundige kunsttransportbedrijven ingeschakeld. Interne verplaatsingen worden vaak door de eigen Facilitaire Diensten uitgevoerd.

Aangezien het in alle gevallen kantoorpanden betreft waar de museale voorwerpen zich bevinden, worden nauwelijks maatregelen getroffen op het gebied van klimaat- en lichtbeheersing anders dan gericht op het werkzame personeel. De kunstcontactpersonen gaven

vrijwel zonder uitzondering aan dat zoveel mogelijk wordt geprobeerd de voorwerpen niet direct in de zon te hangen en bijvoorbeeld ook niet boven de verwarming.

Bij een groot aantal museale voorwerpen in tijdelijk beheer gaat het om meubilair dat ook daadwerkelijk wordt gebruikt, zoals stoelen, tafels, kasten en vloerkleden.

Voor controle op ongedierte gelden dezelfde voorwaarden: het is vooral gericht op een kantooromgeving waar wordt gewerkt, niet op een museale omgeving. Uitzondering hierop vormt het schoonmaakregime: vrijwel in alle organisaties is het schoonmaakpersoneel geïnstrueerd om de voorwerpen (anders dan meubilair dat wordt gebruikt) niet aan te raken. Een aantal instellingen heeft aangegeven dat een retourtransport van kunstwerken naar de RCE kostbaar is (door voorrijdkosten en eventueel restauratie) en dat men daarom de werken in eigen opslag houdt.

Resultaten controle

Bij negen instellingen werden in de steekproef geen problemen op het gebied van behoud en beheer waargenomen. Bij tien instellingen (ARK, EK, KabKon, Kancelarij, BZK, DEF, I&M, OCW, V&J, TK) werden één of meerdere problemen gesignaleerd op het gebied van behoud en beheer. In de helft van deze gevallen ging het om het dagelijks gebruik van meubilair. Diverse meubelstukken met de status van museaal voorwerp bleken in de praktijk intensief te worden gebruikt in vergaderzalen en op werkkamers (KabKon, Kancelarij, DEF, I&M, RvS, TK). Bij zeven instellingen (EK, KabKon, BZK, DEF, OCW, V&J, ARK) was de plaatsing van het kunstwerk risicovol onder meer vanwege het klimaat. In de fysieke controle werd bij drie instellingen zichtbare schade aan het object geconstateerd (schilderijlijsten bij EK en TK, schilderij bij ARK).

RCE

De RCE beoordeelt de omgeving van het voorwerp bij plaatsing (dit geldt overigens ook voor veiligheidsaspecten), maar heeft geen invloed op latere interne verplaatsingen (zoals bij verbouwing of fusies van departementen), tenzij de dienst daarvan op de hoogte gesteld wordt. Het verplaatsen valt onder de verantwoordelijkheid van de kunstcontactpersoon. Er is geen tussentijdse beoordeling van de veranderde locatie door de RCE mogelijk vanwege het capaciteitsgebrek van de RCE (in tijd en in menskracht). Dit wordt wel zorgelijk geacht door de RCE, maar de RCE gaat in principe uit van 'goed vertrouwen' bij de instellingen op grond van de afspraken in de RMMV. Wanneer instellingen de voorwerpen die zij in tijdelijk beheer hebben gekregen in eigen beheer opslaan, gaat de RCE hier in principe mee akkoord, omdat het heen en weer brengen van de voorwerpen van en naar het eigen depot veel capaciteit vergt en het beter is transportbewegingen te beperken.

De RCE merkt op dat zij zich bewust is van het feit dat een hoog aantal museale voorwerpen wordt gebruikt voor vergaderdoeleinden en aankleding van de werkkamers. Voor achteruitgang in natuurlijk gebruik (bijvoorbeeld bekleding van stoelen) van deze voorwerpen door de instellingen worden herstelkosten niet in rekening gebracht; dit gebeurt wel voor schade door slecht beheer (zoals bij biologische aantasting). De risico's bij natuurlijk gebruik worden door de RCE ingecalculereerd bij het in tijdelijk beheer afstaan van de voorwerpen. De RCE zou de discussie willen voeren of het mogelijk is dat deze voorwerpen een andere culturele status zouden kunnen krijgen.

Tot en met 2010 heeft de RCE aan scholing van kunstcontactpersonen gedaan (zoals organisatie van diverse bijeenkomsten en het verspreiden van informatiebladen met bijvoorbeeld uitleg van de RMMV). Er wordt voorzien in een nieuwe versie van de brochure 'Doen en laten; omgaan met museale voorwerpen voor niet-museaal beheer' (ook via internet te raadplegen).

De RCE vindt dat het op peil houden van de kennis over de omgang met museale voorwerpen een verantwoordelijkheid is van de kunstcontactpersonen zelf en hun organisatie. Het geven van voorlichting via bijeenkomsten legt een groot beslag op de capaciteit van de RCE en is beperkt effectief vanwege de wisseling onder de contactpersonen en de vrijblijvendheid van de aanwezigheid. Het geven van advies op maat op initiatief van de kunstcontactpersoon is

effectiever. De RCE geeft aan dat zij niet vaak wordt ingelicht over schade aan en/of vermissingen van de in tijdelijk beheer gegeven voorwerpen.

Samenvatting behoud en beheer:

- In de meeste gevallen is er bij de departementen en colleges geen apart budget voor onderhoud, maar is wel geld beschikbaar uit algemene middelen voor eventueel benodigde restauratie van voorwerpen.

Verlies moet wel gerapporteerd en vergoed worden, maar bij terugvinden van de voorwerpen wordt geen geld terug gestort. Veel instellingen geven aan dat de RCE te duur is om voorwerpen retour te laten halen in verband met andere doeleinden (voorrijdkosten én eventuele restauratie) en wordt gekozen voor opslag in eigen depot/beheer.

- Een aantal instellingen laat niet graag de eigen aanwinsten als museaal voorwerp inschrijven bij de RCE, omdat de kans groot wordt geacht dat de voorwerpen dan worden teruggehaald door de RCE en dat men moet betalen aan de RCE voor eventuele schade. Ook bestaat de vrees dat men dan geen zeggenschap meer heeft over die eigen collectie.

- Gebruiksvoorwerpen, die zich weliswaar meestal in goede staat bevinden, lopen kans op schade (meubilair, vloerkleed en klok). Diverse meubels blijken in de praktijk intensief te worden gebruikt. De kosten bij natuurlijk gebruik worden niet door de RCE verhaald op de instellingen. De Erfgoedinspectie acht hier, evenals de RCE, een nader onderzoek naar de verandering van de status van deze museale voorwerpen zinvol.

Bij de fysieke controle werd bij twee schilderijenlijsten en één schilderij schade geconstateerd. Het klimaat blijkt lastig te controleren in ruimtes waarin wordt gewerkt en is daar ook niet stabiel.

- Bij plaatsing worden de objecten beoordeeld op geschiktheid van de locatie door de RCE, maar bij latere interne verplaatsingen is de RCE hier niet meer bij betrokken of wordt daarover geïnformeerd. Deze situatie wordt zorgelijk geacht door de RCE, maar zij gaat ook uit van het principe van 'goed vertrouwen' in behoud en beheer door de instellingen.

1.2.4. Veiligheid

Kader

De ministeries moeten maatregelen nemen om vermissing, diefstal, verlies of beschadiging van museale voorwerpen te voorkomen. Indien dit toch gebeurt, moet dit worden gemeld aan de KCP die onderzoek doet naar de oorzaak hiervan, de melding doorgeleidt aan de RCE en het incidentenregister (van de instellingen en van de RCE). De maatregelen aangaande behoud, beheer en veiligheid gelden voor museale voorwerpen boven een taxatiewaarde van € 10.000. Voor de museale voorwerpen moet een calamiteitenplan worden opgesteld. De stappen die worden genomen om kunstwerken terug te vinden moeten schriftelijk en digitaal worden vastgelegd in het incidentenregister. Bij diefstal of een redelijk vermoeden van diefstal moet aangifte worden gedaan bij de politie, ook moet dit worden gemeld in het incidentenregister. Blijvende vermissingen moeten worden vergoed aan de RCE en teruggevonden vermissingen moeten worden gemeld. Er wordt onderscheid gemaakt tussen oude (tot en met 2009) en nieuwe vermissingen. (bijlage 4)

Resultaten vragenlijst

De vragen in dit onderdeel hebben betrekking op de maatregelen ter voorkoming van vermissing, diefstal, verlies of beschadiging, op een calamiteitenplan voor museale voorwerpen en op de aanwezigheid van een incidentenregister. (bijlage 1)

Alle departementen en colleges hebben in het kader van reguliere veiligheid en beveiliging van het gebouw maatregelen getroffen die ook gelden tegen vermissing, diefstal, verlies of moedwillige beschadiging van voorwerpen. Het gaat hierbij vooral om cameratoezicht, brand- en inbraakalarm en goed hang- en sluitwerk.

Bij enkele instellingen worden bij transport van voorwerpen buiten het gebouw, aanvullende eisen gesteld, zoals een uitvoerbewijs (OCW, V&J). Nagenoeg alle departementen hebben beperkte toegang tot de ministersvleugel.

Zeven instellingen hebben een calamiteitenplan voor museale voorwerpen. Acht departementen en colleges (AZ, DEF, V&J, VWS, KabKon, KANS, EK, NO) beschikken niet over een calamiteitenplan voor museale voorwerpen. Bij drie departementen (ELI, I&M, SZW) en één college (RvS) is het calamiteitenplan onbekend bij de kunstcontactpersoon.

12 instellingen hebben een incidentenregister. Zeven departementen en colleges (FIN, I&M, SZW, KANS, EK, TK, NO) hebben geen incidentenregister. Bij de instellingen die er wel een hebben, is dit niet altijd specifiek voor museale voorwerpen (AZ, DEF, V&J, RvS).

Acht instellingen hebben gemeld dat zij wel eens te maken hebben gehad met een incident (AZ, FIN, V&J, KabKon, EK, TK, ARK, RvS); dit werd vooral veroorzaakt door menselijk handelen. Bij I&M waren incidenten niet bij de kunstcontactpersoon bekend.

Resultaten controle

Bij acht instellingen werden in de gehouden fysieke controle geen problemen geconstateerd op het gebied van de veiligheid. Bij de controle werden bij tien instellingen één of meerdere problemen vastgesteld op het gebied van veiligheid (AZ, BZK, DEF, ELI, OCW, SZW, V&J, ARK, EK, TK). In het merendeel van de gevallen gaat het hierbij om risico op beschadiging van het object. Wel moet worden opgemerkt dat een aantal instellingen het risico op schade onderkent en indien mogelijk hier ook maatregelen tegen heeft genomen. De grootste risico's betroffen de plaatsing van de voorwerpen (gevaar voor omstoten of ophanging in de nabijheid van een deur of boven een kopieerapparaat) en gebruik (vooral bij meubilair).

Opmerking over vermissingen

Een aantal instellingen geeft aan dat hoewel vermissingen worden gecompenseerd aan de RCE, men vaak deze gelden niet retour krijgt wanneer de kunstwerken weer worden teruggevonden; dit stimuleert niet de zoektocht naar vermiste kunstwerken.

De RCE heeft geconstateerd dat er nog steeds verwarring bestaat bij de instellingen over de oude en nieuwe vermissingen. Volgens de RCE betreffen de nieuwe vermissingen nog bijna altijd de oude vermissingen, die niet tijdig zijn afgehandeld en verrekend in de compensatieregeling (tot 1-1-2009).

Ook is volgens de RCE een aantal oude vermissingen niet tijdig gemeld voor afhandeling onder de compensatieregeling, waardoor deze vermissingen nog als zodanig blijven vermeld in de verschillende administraties.

Samenvatting veiligheid:

- Alle departementen en colleges hebben algemene maatregelen op het gebied van veiligheid en beveiliging van gebouw en voorwerpen.
- Minder dan de helft van de instellingen (zeven) heeft een specifiek calamiteitenplan voor museale voorwerpen.
- Meer dan de helft van de instellingen (12) heeft een incidentenregister. Acht instellingen hebben wel eens te maken met een incident.
- Bij de controle werden bij tien instellingen problemen vastgesteld die te maken hebben met risico op beschadiging door de risicovolle plaatsing en gebruik van een object.

1.2.5. Zichtbaarheid

Kader

De zichtbaarheid van museale voorwerpen moet worden bevorderd zodat het publiek (alsmede gasten, ambtenaren en bezoekers van departementen en colleges) van dergelijke voorwerpen kan genieten. Ruimtes die hiervoor geschikt worden geacht zijn representatieve ruimtes (kamers op niveau van hoogwaardigheidsbekleders, directies, centrale hal of belangrijke vergaderruimtes). Opslag in depots moet zoveel mogelijk worden voorkomen. Verzoeken voor tentoonstellingen van museale voorwerpen geschieden in overleg met de RCE. (bijlage 4)

Resultaten vragenlijst

De vragen in dit onderdeel hebben betrekking op de plaatsing van de voorwerpen in het kader van brede toegankelijkheid en zichtbaarheid, de knelpunten en mogelijk nadelige gevolgen van de zichtbaarheid voor de betreffende voorwerpen. (bijlage 1)

Een kleine helft van de departementen en colleges zegt rekening te houden met zichtbaarheid en toegankelijkheid van de museale voorwerpen. Het gaat dan vooral om het plaatsen van voorwerpen in openbare ruimtes of ruimtes waarin regelmatig bezoekers worden ontvangen. De representatieve werking van de voorwerpen wordt als hoog ervaren. Voorbeelden van het vergroten van de zichtbaarheid zijn het verzorgen van rondleidingen en de openstelling voor publiek tijdens de Monumentendagen (KabKon) en het inrichten van vitrines met een verzameling voorwerpen in het gebouw (OCW).

Zeven departementen en colleges geven aan knelpunten te ervaren met betrekking tot toegankelijkheid en zichtbaarheid voor het publiek. De knelpunten hebben vooral betrekking op de geschiktheid van het gebouw en de garantie voor veiligheid van de voorwerpen (bijvoorbeeld de plaatsing van een schilderij achter een deur).

Drie instellingen (DEF, OCW, ARK) geven aan nadelige gevolgen van zichtbaarheid en toegankelijkheid te ervaren; deze hebben dan vooral betrekking op schade aan de voorwerpen, mogelijk vandalisme en de financiële gevolgen van herstel. DEF en OCW hebben echter eerder aangegeven niet werkelijk met incidenten te maken hebben gehad.

Resultaten controle

Negen instellingen voldeden aan de omschrijving van 'brede zichtbaarheid en toegankelijkheid van voorwerpen'. Het grootste gedeelte van de geïnspecteerde kunstwerken hangt of staat in ruimten waar het naast een esthetisch doel ook een representatief doel dient (kamers van hoogwaardigheidsbekleders of semiopenbare ruimten van het gebouw). Bij negen instellingen is de zichtbaarheid beperkt. De belangrijkste daarvan waren dat kunstwerken op de kamers van medewerkers zijn opgehangen (ARK, EK, KabKon, KANS, NO, V&J, TK) en de plaatsing van objecten in het depot van de betreffende instelling (V&J, TK, RvS) (bij BuiZa gebeurt dit in verband met shipping).

RCE

De RCE is niet altijd op de hoogte van de laatste standplaats van een in beheer gegeven voorwerp, maar zij geeft aan dat volgens de Bouwstenen van de AO het niet de bedoeling is dat kunstwerken op kamers van medewerkers hangen. De beheersbaarheid (in kader van beheer en behoud) en representativiteit van de in beheer gegeven kunstwerken wordt bepaald door personen in een bepaalde functie. Een oplossing voor grotere visuele herkenbaarheid (met

object- en eigendomsgegevens) is volgens de RCE de plaatsing van tekstbordjes bij de voorwerpen.

Samenvatting zichtbaarheid:

- Een belangrijk doel van de RMMV is de bevordering van zichtbaarheid van museale voorwerpen.
- Ongeveer de helft van de onderzochte instellingen houdt rekening met zichtbaarheid en toegankelijkheid. Bij de interviews geven zeven departementen en colleges aan knelpunten te ervaren. Bij de fysieke controle voldeden bij negen instellingen de plaatsing van de voorwerpen aan de criteria van zichtbaarheid en toegankelijkheid.
- Drie instellingen ervaren nadelige gevolgen van schade aan voorwerpen door vandalisme en de financiële gevolgen bij herstelwerkzaamheden.
- Bij negen instellingen zijn problemen met de zichtbaarheid geconstateerd tijdens de controle; het betrof hier vooral plaatsing op de werkkamers van medewerkers en in depot. Deze locaties zijn bijna alle onvoldoende wat betreft veiligheidseisen of conserveringsaspecten.

Hoofdstuk 2: Conclusies en aanbevelingen

De volgende onderzoeksdoelen zijn geformuleerd:

1. Inzicht verkrijgen in de organisatie van de praktijk van het beheer;
2. Inzicht verkrijgen in de stand van zaken rond de inventarisatie/registratie van de RCE van de eigen collectie en van de departementen en hoge colleges van staat;
3. Inzicht verkrijgen in mogelijke vermissingen van museale voorwerpen uit de rijkscollectie;
4. Inzicht verkrijgen in aanwezigheid en kwaliteit van behoud en beheer en veiligheid van dit deel van de rijkscollectie bij de departementen en hoge colleges van staat;
5. Inzicht verkrijgen in zichtbaarheid en representatieve functie van de rijkscollectie.

In dit hoofdstuk worden op basis van de verzamelde en geanalyseerde informatie een aantal conclusies getrokken en aanbevelingen geformuleerd.

Onderzoeksvragen:

1. Hoe is de organisatie van de praktijk van het beheer?

Conclusies

Vrijwel alle instellingen voldoen aan de wettelijke eisen dat ze een AO en een KCP moeten hebben, maar de invulling van de functie en de inbedding in de organisatie is mager. Er zijn regelmatig personele wisselingen bij de KCP's en ook bij de contractadministratie van de RCE.

Aanbevelingen

- Betere profilering van de KCP binnen de organisatie waardoor de KCP meer zichtbaar wordt, zodat bijvoorbeeld meldingen van interne verplaatsingen van museale voorwerpen en vragen rond beheer en behoud ook daadwerkelijk bij de KCP terecht komen.
- Nader onderzoek naar mogelijkheden van centralisatie en eenheid van gegevens in de contractadministratie en het feitelijk beheer van museale voorwerpen.

Toelichting

Bij de meeste instellingen bestaat de AO alleen op papier en de KCP is in de meeste gevallen werkzaam bij bedrijfsvoering of facilitair beheer. Er zijn regelmatig wisselingen in deze functie zodat de continuïteit in kennis en administratie niet altijd is gewaarborgd. Veel instellingen vinden het beheer van de voorwerpen zorgelijk, bijvoorbeeld in de zin van hoge financiële kosten (bij retourtransport, restauratie en mogelijke vermissingen).

Een oplossing zou kunnen liggen in de overdracht van de zorg voor de collecties aan een externe overkoepelende organisatie zoals een Shared Services Organisatie (SSO) of in het anders organiseren van de collectiezorg door per gebouw met meerdere instellingen één KCP aan te wijzen. De RCE merkt versnippering in het beheer van de voorwerpen bij de instellingen op en geeft als voordelen van een SSO aan: meer continuïteit, kwaliteit en duidelijke beheerstaak alsmede één aanspreekpunt.

2. Hoe is de stand van zaken rond de inventarisatie/registratie van de RCE van de eigen collectie en van de departementen en hoge colleges van staat?

Conclusies

Er zijn veel verschillende registratiesystemen in gebruik bij de instellingen, meestal toegesneden op het eigen facilitair gebruik. Er is een onduidelijke positie en rol van de auditdienst ten aanzien van het opsturen van een digitale kopie van de registratie. Een vergelijking tussen de inventarislijsten van de instellingen en van de RCE toont in negen gevallen geen afwijkingen. De meeste afwijkingen in de registratie betroffen de standplaatsregistratie. Dit heeft vaak te maken met interne verhuizingen of verbouwingen. Standaard zou de KCP melding moeten krijgen van de verplaatsingen en deze ook verwerken in het objectregistratiesysteem, omdat onjuiste standplaatsregistratie kan leiden tot administratieve en/of feitelijke vermissing van kunstwerken. Uit de *registratie* moet blijken wat tot de eigen collectie van de instellingen behoort en welke voorwerpen in tijdelijk beheer van de RCE zijn. Bij de instellingen is niet altijd duidelijk of een voorwerp uit de eigen collectie moet worden aangemerkt als museaal voorwerp en daarmee in aanmerking komt voor inschrijving in de rijkscollectie bij de RCE.

Aanbevelingen

- Gebruik van een voor iedere KCP toegankelijk registratiesysteem van de RCE met daarin opgenomen de afbeeldingen van de voorwerpen en een actuele standplaats.
- Bij instellingen die structureel te maken hebben met een groot aantal verplaatsingen van kunstwerken (verbouwing, verhuizing) is een grotere frequentie van de aanwezigheidscontrole van de voorwerpen wenselijk door KCP's.
- Verduidelijking van wat tot de rijkscollectie behoort. In verband met verantwoording van de rijks gelden en de verantwoordelijkheden van de minister van OCW, is het wenselijk dat er duidelijkheid komt over de aanwijzing als museaal voorwerp van de aanwinsten en verwervingen door de departementen en colleges, waardoor ook duidelijkheid ontstaat over de status voor inschrijving in de RCE-collectie.

3. Wat is de stand van zaken van mogelijke vermissingen van museale voorwerpen uit de rijkscollectie?

Conclusies

Bij de fysieke controle tijdens de inspectie zijn bij vier instellingen zes museale voorwerpen niet aangetroffen. Deze voorwerpen staan niet op de RCE-lijst van vermiste kunstwerken (5 juli 2011). Ook is bij de vergelijking van de inventarislijsten van RCE en de instellingen, zoals hierboven vermeld, een discrepantie te ontdekken. Er zijn bij zowel de RCE als bij een aantal instellingen nog onduidelijkheden rond de afhandeling van oude en nieuwe vermissingen. Geconstateerd is dat het niet stimuleert om een reeds betaalde oude vermissing terug te melden als hierdoor ook de financiële middelen niet terug keren naar de instelling.

Aanbevelingen

- Afhandeling van de laatste losse eindjes en oplossen van (financiële) onduidelijkheden rond (oude) vermissingen door RCE en de instellingen.
- Opheldering van zes ververmiste museale voorwerpen en de discrepantie tussen de verschillende inventarislijsten door RCE en de instellingen.

Toelichting

Uit eerder onderzoek van de RCE naar de vermissingen uit de periode 1945-2005 blijkt, dat deze vermissingen zijn ontstaan in een tijd van gebrekkige papieren administratie. Bij locatiebezoeken van de RCE in 2007-2010 is een aantal vermiste objecten weer teruggevonden. Ook is volgens de RCE een aantal oude vermissingen niet tijdig gemeld voor afhandeling onder de compensatieregeling (tot 1-1-2009), waardoor deze vermissingen nog als zodanig blijven vermeld in de verschillende administraties.

4. Hoe is de aanwezigheid en kwaliteit van behoud en beheer en veiligheid van dit deel van de rijkscollectie?

Conclusies

De kwaliteit van behoud en beheer van de in tijdelijk beheer gegeven rijkscollectie is over het algemeen goed. Er wordt rekening gehouden met lichtomstandigheden. Een stabiel klimaat blijft moeilijk instelbaar in kantoorpanden. Risico's werden vooral geconstateerd bij het intensieve gebruik van de voorwerpen (meubilair), maar de Erfgoedinspectie signaleert achteruitgang vooral bij natuurlijk gebruik. De constatering van de Erfgoedinspectie en de vraaggesprekken met de instellingen en de RCE bevestigen het beeld dat er weinig schadegevallen zijn. Veel KCP's hebben aangegeven meer informatie en kennis te willen hebben over hoe om te gaan met museale voorwerpen en wat een veilige plaatsing van de voorwerpen is. Indien schade moet worden vergoed, dan zijn hiervoor de benodigde middelen beschikbaar.

Aanbevelingen

- Nader onderzoek naar de mogelijkheid om museale voorwerpen een andere culturele status te geven (meubilair) of naar het opstellen van criteria voor gebruik van de voorwerpen door RCE.
- Kennis over behoud en beheer van museale voorwerpen van de KCP vergroten of centraliseren in een SSO of andere organisatievorm in samenwerking met RCE.

Toelichting

De KCP's hebben behoefte aan informatie over de omgang met kunstwerken. Contactmomenten met de RCE, zoals de plaatsing van de voorwerpen in de betreffende ruimtes, moeten hier zoveel mogelijk worden benut voor kennisoverdracht rond behoud en beheer. De aangepaste versie van 'Doen en laten' van de RCE voorziet in een behoefte.

5. Hoe is de zichtbaarheid en representatieve functie van de rijkscollectie?

Conclusie

Bij ongeveer de helft van de instellingen voldoet de plaatsing van de objecten aan het gestelde op het gebied van zichtbaarheid in de Bouwstenen AO. Dit is niet het geval bij de museale voorwerpen op de werkkamers van medewerkers en in de depots; ook blijkt dat de gebouwen niet altijd geschikt zijn voor dit doel (in combinatie met de nodige veiligheidsmaatregelen).

Aanbeveling

- Onderzoek naar mogelijkheden door de RCE en de instellingen om museale voorwerpen nog beter zichtbaar en herkenbaar te maken.
- Betere afstemming van functie en gebruik van ieder voorwerp in bepaalde ruimtes door de KCP en de RCE, in combinatie met veiligheid en conservering (risicoanalyse). Voorwerpen die niet meer aan dit doel voldoen, zouden moeten worden voorgedragen voor een andere locatie of geretourneerd aan de RCE.

Toelichting

Het in tijdelijk beheer geven van museale voorwerpen aan de instellingen heeft enerzijds als doel de aankleding van representatieve ruimtes en anderzijds om de rijkscollectie op deze manier ook zichtbaar te maken. Mogelijkheden voor versterking van deze doelen zijn het geven van rondleidingen, het inrichten van vitrines of het aanbrengen van tekstbordjes bij de museale voorwerpen of het uitbreiden de criteria voor het gebruik van de rijkscollectie.

Bijlagen

Bijlage 1: VRAGENLIJST INSPECTIE NIET-MUSEALE COLLECTIEBEHEERDERS

Departement/ college: Naam gesprekspartner(s): Functie(s): Telefoonnummer: Datum gesprek: Inspecteurs:
Aantal museale voorwerpen volgens eigen inventarislijst: Aantal museale voorwerpen volgens RCE-registratie: Aantal vermissingen:
Algemene opmerkingen/indruk van de organisatie:
Aanbevelingen aan de organisatie en/of voor het rapport:

A: ORGANISATIE

1. Is de wijze waarop het dagelijks beheer van museale voorwerpen plaatsvindt opgenomen in een AO?
0 ja (*kopie vragen*)
0 nee
2. Hoeveel *kunstcontactpersonen* heeft uw organisatie in totaal?
0 totaal:.....

alleen te beantwoorden door departementen:
0 tbv kerndepartement:.....
0 tbv evt buitendiensten:.....
3. Indien 1 KCP: (hoe) is vervanging bij (langdurige) afwezigheid geregeld?
4. Heeft u een taak- en functieomschrijving voor de specifieke taken van Kunstcontactpersoon:
0 ja (*kopie vragen*)
0 nee

5. Welke *expertise* is aanwezig op het terrein van beheer van museale voorwerpen?
 - beheer en behoud via cursus/opleiding
 - kunsthistorische via cursus/opleiding
 - expertise opgebouwd via werkervaring
 - anders, nl
 - geen
6. Indien sprake is van *buitendiensten*, hoe is het beheer van de museale voorwerpen georganiseerd? Zijn er onderlinge afspraken etc (alvast een korte inventarisatie vooruitlopend op ons onderzoek volgend jaar)
7. Verwacht u dat de aankomende *clustering van de facilitaire diensten* (SSO: Shared Service Organisaties) invloed heeft op (het beheer van) de collectie?
 - ja, welke?
 - nee
8. Verwacht u de komende twee jaren *andere ingrijpende ontwikkelingen* die van invloed kunnen zijn op het beheer van de collectie? (denk bijvoorbeeld aan fusies, verhuizingen, verbouwingen, personeel, verzamel- selectie- en afstotingsbeleid, tentoonstellings- en bruikleenbeleid)?
 - ja, welke?
 - nee

B: REGISTRATIE

9. Op welke manier registreert u de museale voorwerpen?
 - in AdLib
 - in Planon
 - in Excel
 - in Digidoc
 - op papier
 - anders nl
10. Worden behalve de museale voorwerpen in beheer van RCE ook andere kunstvoorwerpen in de registratie opgenomen?
 - ja
 - nee
11. Zo ja, zijn deze voorwerpen in de registratie te onderscheiden van de RCE-collectie?
 - ja
 - nee
12. Heeft u naast de registratie ook afbeeldingen van de kunstwerken opgenomen?
 - ja
 - nee
13. Controleert u jaarlijks
 - de aanwezigheid
 - de algemene conditie
14. Stuurt u jaarlijks een *digitale kopie* van uw registratie aan RCE?
 - ja, laatste keer dd:
 - nee
 - anders nl
15. Stuurt u jaarlijks een *digitale kopie* van uw registratie aan de auditdienst?
 - ja, laatste keer dd:
 - nee
 - anders nl

16. Worden de volgende zaken mbt museale voorwerpen aan u gemeld:
- verplaatsingen
 - nieuwe aanwinsten
 - vermissingen
 - (terug)vondsten
 - incidenten
 - schade
17. Legt u de volgende zaken mbt museale voorwerpen vast in uw registratie:
- verplaatsingen
 - nieuwe aanwinsten
 - vermissingen
 - (terug)vondsten
 - incidenten
 - schade
18. Worden de volgende zaken gemeld aan/overlegd met RCE:
- nieuwe aanwinsten
 - vermissingen
 - (terug)vondsten
 - incidenten
 - schade

C: BEHOUD EN BEHEER

19. Wat is het budget dat u ter beschikking heeft voor het beheer en behoud van de collectie in beheer van RCE?
- bedrag ca:
 - geen budget
 - anders nl (bijv totaal budget incl 'eigen' kunstcollectie)
20. Is in dit budget ook apart budget opgenomen voor mogelijke restauraties?
- ja
 - nee
 - anders nl
21. Wordt voor een restauratie altijd de RCE ingeschakeld?
- ja
 - nee
 - anders nl
22. Bent u bij de plaatsing van een voorwerp geïnformeerd door RCE over de (on)geschiktheid van de standplaats mbt het specifieke voorwerp?
- ja op de volgende manier
 - nee
23. Is bij de plaatsing rekening gehouden met de volgende omstandigheden:
- tochtstroom (open ramen en deuren)
 - looproute
 - radiatoren
 - uitblaasopeningen airco
 - ventilatoren
 - buitenmuren
 - anders nl
24. Welke maatregelen treft u op het gebied van *klimaatbeheersing*:
- instelling/onderhoud verwarming
 - instelling/onderhoud airconditioning

- 0 anders nl
- 0 geen

25. Welke maatregelen treft u op het gebied van *lichtbeheersing*:

- 0 zonwering
- 0 UV-wering
- 0 gematigde belichting met kunstlicht
- 0 beperkte verlichtingsduur
- 0 anders nl
- 0 geen

26. Welke overige maatregelen treft u op het gebied van behoud en beheer?

- 0 controle op ongedierte/ biologische aantasting (hoe?)
- 0 aparte schoonmaak museale voorwerpen (hoe?)
- 0 voorzorgsmaatregelen bij transport (hoe?)
- 0 informatie inwinnen RCE bij bijzondere situaties

D: VEILIGHEID

27. Welke maatregelen heeft u getroffen ter voorkoming van vermissing, diefstal, verlies of beschadiging?

28. Beschikt u over een calamiteitenplan voor museale voorwerpen? (*ter plaatse inzien*)

- 0 ja voor alle museale voorwerpen
- 0 ja alleen voor museale voorwerpen met een taxatiewaarde vanaf € 10.000
- 0 nee (wel museale voorwerpen met taxatiewaarde vanaf € 10.000 in beheer)
- 0 nee (geen museale voorwerpen met taxatiewaarde vanaf € 10.000 in beheer)

29. Heeft u een incidentenregister?

- 0 ja
- 0 nee

30. Zijn er wel eens incidenten geweest? (beschrijf kort)

E. ZICHTBAARHEID

31. Wordt bij de plaatsing van museale voorwerpen rekening gehouden met brede toegankelijkheid/zichtbaarheid van het betreffende voorwerp?

- 0 ja, toelichting
- 0 nee

32. Ervaart u knelpunten mbt de brede toegankelijkheid?

- 0 ja te weten (*bijv waarborgen veiligheid voorwerp maar ook veiligheidsmaatregelen overheidsgebouwen*)
- 0 nee

33. Ervaart u nadelige gevolgen voor de collectie door de toename van zichtbaarheid?

- 0 ja te weten
- 0 nee

Aanvullende opmerkingen van de organisatie (bijv. wat mist er in deze vragenlijst, zijn er tips of knelpunten in beheer of in contact met RCE):

Bijlage 2: BEOORDELINGSTABEL

	Inv.nr RCE	Maker	Aard werk (beeld, schilderij)	Stand plaats/ locatie	Reg.	Cons.	Veilig heid	Zichtbaar heid	Opm.
					+/-	+/-	+/-	+/-	
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									
11									
12									
13									

Beoordeling

Registratie				Veiligheid		
		Standplaats klopt	+		Veilige situatie/omgeving	+
		Standplaats klopt niet	-		Risicovolle situatie	-
Conservering						
	Klimaat	Constant	+	Zichtbaarheid	In openbare ruimte	+
		Verstoord	-		In afgesloten ruimte	-
	Licht	Zwakke belichting	+		+/- wordt -	
		Sterke belichting	-		++/- wordt +	
	Conditie	Stabiel	+		--/+ wordt -	
		Schade	-			

Instelling:

Datum:

Ingevuld door:

Bijlage 3: VERGELIJKING INVENTARISLIJSTEN RCE EN INSTELLINGEN

Ministerie/ College	Datum inv.lijst Aantal voorwerpe n RCE op akte	Datum inv.lijst Aantal voorwerpen instelling op eigen inven- tarislijst	Vermis- singen	Toelichting
Ministerie van Algemene Zaken	26-7-2011 86	14-9-2011 82		Wel op RCE-lijst, niet op AZ- lijst: 6 haardplaten (R12856, R12857, R12858, R12859, R12860, R12861). Wel op AZ-lijst, niet op RCE- lijst: K90067, NK1881
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties	26-7-2011 28	z.d. (per email op 3-8-2011) 27	0	Op de lijst van BZK ontbreekt R14006 (object is in restauratie bij de RCE).
Ministerie van Buitenlandse Zaken	26-7-2011 17	14-7-2011 18		Op de RCE-lijst ontbreekt K60200.
Ministerie van Defensie	26-7-2011 107	z.d. (per email op 14-7-2011) 110		Wel op DEF-lijst, niet op RCE- lijst: AA226, C685, NK1746. L000914 en L003334 komen ook niet voor op de RCE-lijst (mogelijk zijn dit schilderijenlijsten en niet opgenomen in de RCE- administratie).
Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie	26-7-2011 7	4-7-2011 5		Wel op RCE-lijst, niet op ELI- lijst: K75201 en DV750. Volgens informatie van de RCE staat DV750 op contract van ministerie van EZ (in expeditie van ICN) en K75201 op contract van ministerie van LNV.
Ministerie van Financiën	26-7-2011 23	10-8-2011 24		Wel op FIN-lijst, niet op RCE- lijst: BK6967 (schilderij is terug naar RCE, maar nog niet aangepast op contract).

Ministerie van Infrastructuur en Milieu	26-7-2011 17	Juni 2011 16		<p>Wel op RCE-lijst, niet op I&M-lijst: DV17569, SZ28936</p> <p>Wel op I&M-lijst, niet op RCE-lijst: K68307 (is al retour RCE, maar lijst nog niet bijgewerkt).</p> <p>Op contract RCE nog naam Ministerie van VROM</p>
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap	26-7-2011 81	Oktober 2011 145		<p>Wel op RCE-lijst, niet op OCW-lijst: R14100; mogelijk is dit werk in het ICN-transitdepot schilderijen.</p> <p>Op de OCW-lijst staan ook voorwerpen vermeld die in tijdelijk beheer zijn van musea en van kunstenaars, kopieën van originele schilderijen, de 1%-regeling van de Rgd, afdrucken van fotonegatieven. De OCW-lijst vermeldt geen RCE-inventarisnummers.</p>
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid	26-7-2011 5	12-01-2012 5	0	De lijst van de SZW is dezelfde als van de RCE.
Ministerie van Justitie	26-7-2011 65	z.d. (per email op 13-7-2011) 65	20	<p>Op beide contracten staan 20 kunstwerken (zelfde inventarisnummers) als vermist geregistreerd.</p> <p>De contracten van BZK en Justitie zijn nog niet gewijzigd tot V&J.</p>
Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport	26-7-2011 47	2-2-2011 47	11	<p>Op beide contracten staan 11 kunstwerken (zelfde inventarisnummers) als vermist geregistreerd.</p> <p>Op RCE-lijst is invnr K85846 onderverdeeld in A-H (8 strandstoelen van Draijer), op VWS-lijst is dit als één kunstwerk opgenomen met vermelding van 8 stuks.</p>

Kabinet der Koningin	26-7-2011 95	z.d. (per email op 28-7-2011) 95	0	
Kanselarij der Nederlandse Orde	26-7-2011 24	z.d. (per email op 14-7-2011) 24	0	
Eerste Kamer der Staten-Generaal	26-7-2011 69	31-1-2011 69	0	De lijst van de EK is dezelfde als van de RCE.
Tweede Kamer der Staten-Generaal	26-7-2011 112 16-8-2011 111	z.d. 122		Wel op RCE-lijst, niet op TK-lijst: AA13262, B309, NK999, R11743A-B, AA1542-B Wel op TK-lijst, niet op RCE-lijst: AA463, BK99367, DV3340, DV7900, K63331-B, K63331-C, K63331, K88123-G, K88123-I, K88123-R, SZ15727, object zonder nummer beeldengalerij statenpassage (Nieuwbouw) en twee trapeziumvormige tafels zonder inv.nummer Justitie.
Algemene Rekenkamer	26-7-2011 42 12-12-2011 36	z.d. (per email op 23-8-2011) 166 12-1-2012 36		Op de oude ARK-lijst zijn alle kunstvoorwerpen vermeld, inclusief die van de RCE, maar deze zijn niet van elkaar te onderscheiden. Gevraagd is aan RCE en ARK om nieuwe, bijgestelde inventarislijsten aan te leveren. Dit is gedaan in december 2011 en januari 2012. Er zijn geen verschillen meer geconstateerd.
Kabinet v/d Gouverneur van Curaçao	26-7-2011 45	31-1-2011 45	0	De lijst van Curaçao is dezelfde als van de RCE.
Raad van State	26-7-2011 242	31-3-2011 220		Wel op RCE-lijst, niet op RvS-lijst: AA1456A-B, NK264, NK43, R13615-A-J, R4318, R5427-B, R5542, R5695, R5830, R891, AA1449, KP555, R12552 (22 objecten).
Nationale Ombudsman	26-7-2011 3	6-4-2011 3	0	

Bijlage 4: TOETSINGSKADER

A. ORGANISATIE

Vraag over AO:

RMMV:

- ⇒ Artikel 4: De Minister of het college zorgt ervoor dat de administratieve organisatie van het beheer van museale voorwerpen met inachtneming van deze regeling wordt beschreven en dat de procedures die in die administratieve organisatie zijn vastgelegd, worden toegepast.
- ⇒ Toelichting algemeen 4: De Ministers worden verplicht een administratieve organisatie voor het beheer van museale voorwerpen te beschrijven; ze dienen ervoor te zorgen dat de beschreven procedures worden toegepast.

Bouwstenen:

- ⇒ 1.1: De in de departementale Richtlijn Materieelbeheer reeds opgenomen dan wel nog te verwerken functies en verantwoordelijkheden:
- ⇒ Op grond van artikel 2 BMB (Besluit Materieel Beheer) zijn de ministers verantwoordelijk voor een naar opzet en werking adequate administratieve organisatie met betrekking tot het materieelbeheer op hun departementen. Zie ook Baseline financieel en materieel beheer, hoofdstuk 5.2 Namens de betrokken minister kunnen zijn daartoe bevoegde functionarissen hieraan invulling geven. Hiermee zijn de SG en de betrokken DG medeverantwoordelijk.
- ⇒ Bij elk ministerie/buitendienst is een coördinerende directeur Aanschaffingen/Facilitair Bedrijf (FacB) benoemd. Deze directeur FacB is onder meer verantwoordelijk voor de kunstcollectie en registratie daarvan.

Vragen m.b.t. Kunstcontactpersoon:

RMMV :

- ⇒ art 4.2: De Minister of het college wijst ten behoeve van de communicatie met de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over het beheer van museale voorwerpen ten minste één functionaris aan.
- ⇒ Toelichting algemeen 4: De Ministers worden verplicht een contactpersoon aan te wijzen ter zake van het beheer. Deze functionaris is eerste aanspreekpunt voor het Instituut Collectie Nederland en voor de Erfgoedinspectie.
- ⇒ Toelichting artikelsgewijs 4: De verplichting, bedoeld in het tweede lid, strekt ertoe de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap zijn bijzondere verantwoordelijkheid voor het beheer van de rijkscollectie te kunnen waarmaken. De in dit lid bedoelde functionaris hoeft niet dezelfde te zijn als de voor het beheer bedoelde functionaris of functionarissen. Waar het in het tweede lid om gaat is dat er ten minste één aanspreekpunt of contactpersoon is voor het Instituut Collectie Nederland en voor de Erfgoedinspectie.

Bouwstenen:

- ⇒ 1.1: De door het ministerie/de buitendienst aangestelde contactpersoon of –personen draagt/dragen zorg voor de museale voorwerpen
- ⇒ 1.2 Aanstelling van en voorwaarden aan de functie van contactpersoon. Het ministerie/de buitendienst stelt contactpersonen/een contactpersoon aan voor het beheer van de museale voorwerpen en voor het contact met het ICN, EGI en de eigen departementale AD
ICN, EGI en de AD worden hierover geïnformeerd.
- a) Personeelwisselingen worden door het ministerie/de buitendienst doorgegeven aan het ICN, de departementale AD en de EGI.
- b) Om de kwaliteit van het beheer van museale voorwerpen te waarborgen dient het ministerie/de buitendienst in haar Richtlijn Materieelbeheer duidelijk invulling te geven aan de functie- en taakomschrijving van de contactpersoon en zijn daarmee samenhangende verantwoordelijkheden. Dit document kan hierin mogelijk als leidraad dienen.

Akte:

- ⇒ 13 Tijdelijk beheerder laat alle correspondentie tussen tijdelijk beheerder met beheerder zoveel mogelijk via één persoon, de door het ministerie aangestelde kunstcontactpersoon, verlopen en zal elke verandering in naam, adres, contactpersoon en andere gegevens die van invloed kunnen zijn op deze Akte van Tijdelijk Beheer, onmiddellijk schriftelijk aan beheerder melden.

B. REGISTRATIE

Vragen registratie algemeen/systeem:

RMMV:

- ⇒ Artikel 3: De Minister of het college zorgt ervoor dat de verblijfplaatsen van museale voorwerpen worden geregistreerd en dat de aanwezigheid van museale voorwerpen op die geregistreerde verblijfplaatsen regelmatig wordt gecontroleerd.
- ⇒ Toelichting algemeen 4: Ministers worden verplicht een verblijfsregistratie van de museale voorwerpen aan te leggen. De verplichting tot verblijfsregistratie houdt in dat niet alleen de hoofdlocatie van een voorwerp schriftelijk moet zijn vastgelegd, maar dat ook kenbaar moet zijn op welke plaats, in welk vertrek het voorwerp zich bevindt.
- ⇒ Toelichting algemeen 7: In de eerste plaats dient te worden bewerkstelligd dat de culturele eigendommen van het Rijk niet 'verdwijnen'. Dat kan worden gerealiseerd door een goede registratie van de verblijfplaats van het voorwerp en goede administratieve procedures met betrekking tot dergelijke voorwerpen.

Vraag over onderdelen in registratiesysteem:

RMMV:

- ⇒ Toelichting algemeen 7: Van alle instellingen die een rijkscollectie beheren wordt verondersteld dat zij hun collectie op zodanige wijze geïnventariseerd en geregistreerd hebben dat van ieder voorwerp minimaal Inventarisnummer, standplaats en juridische status bekend zijn (basisregistratie).
- ⇒ Toelichting: artikelsgewijs 4: Het risico dat voorwerpen binnen die complexe organisatie zoek raken, is groot. Artikel 3 beoogt dat tegen te gaan. Registratie van onder meer de verblijfplaatsen van museale voorwerpen en controle daarop is daarbij van groot belang (eerste lid). Registratie wil zeggen: een registratie op centraal niveau die alle organisatieonderdelen van een Ministerie betreft. De verplichting tot verblijfsregistratie houdt in dat niet alleen de hoofdlocatie van een voorwerp schriftelijk moet zijn vastgelegd, maar dat ook kenbaar moet zijn op welke plaats, in welk vertrek in een locatie het voorwerp zich bevindt.

Bouwstenen:

- 2.1 De departementale registratie van museale voorwerpen dient te geschieden aan de hand van de volgende gegevens:
 1. • Instellingsnaam*
 2. • Klantendossiernummer ICN*
 3. • Hoofddossierhouder bij ICN* : Ministerie ...
 4. • Standplaats ICN*
 5. • Inventarisnummer (ICN)*
 6. • Vervaardiger *
 7. • Vervaardigingsjaar*
 8. • Titel*
 9. • Locatie*(ruimte/kamernummer)
 10. • Acquisitiemethode3*(verwerving: aankoop, schenking, legaat etc.)
 11. • Museale/verzekerde waarde/ taxatieprijs ICN*
 12. • Digitale foto* (gekoppeld aan het registratiesysteem)
 13. • Aanwezigheid bevestigd op d.d..... , door wie / contactpersoon*
 14. Verder kan overwogen worden om de volgende gegevens bij te houden.
 15. • Acquisitiennaam (van wie gekocht of ontvangen)
 16. • Acquisitiedatum (datum van verwerving)

- 17. • Vervaardigingsplaats
- 18. • Beschrijving
- 19. • Materiaal
- 20. • Techniek (objecttypen)
- 21. • Afmeting
- 22. • Conditie
- 23. • Aankoopprijs (met valutasoort)

*Verplichte velden, voorzover gegevens aanwezig zijn. Gegevens van bij het ICN geregistreerde museale voorwerpen zijn over te nemen van het ICN Rijkscollectieoverzicht.

Vragen over Kopie aan RCE en AD:

Bouwstenen:

- ⇒ 2.2 a: De contactpersoon/ beheerder dient met ingang van november 2007 in gezamenlijk overleg jaarlijks aan het ICN en de AD te rapporteren middels een digitale kopie van de actuele registratie.

Akte:

- ⇒ 14 Toezichthoudende partijen Beheerder heeft het overzicht over alle museale voorwerpen uit de Rijkscollectie en spant zich in om een dergelijk overzicht te verkrijgen en te behouden. Daartoe zal tijdelijk beheerder in gezamenlijk overleg jaarlijks een digitale en eens per twee jaar een fysieke controle uitvoeren.

Vragen over tweejaarlijkse fysieke controle+ rapportage aan RCE:

Bouwstenen:

- ⇒ 2.2 b: Met ingang van januari 2009 dient de contactpersoon in gezamenlijk overleg eens per twee jaar de fysieke aanwezigheid en algemene conditie van de museale voorwerpen te controleren en rapporteert hierover aan het ICN.

Vragen over melden, vastleggen nieuwe, verplaatste, vermiste museale voorwerpen:

Bouwstenen:

- ⇒ 2.2 d: Oude en nieuwe verwervingen, die in potentie een bijzondere artistieke, culturele of wetenschappelijke waarde hebben, dienen door het ministerie te worden gemeld bij de contactpersoon. De contactpersoon neemt contact op met het ICN. Het ICN bepaalt in overleg met de contactpersoon eens per jaar de museale waarde van de oude en nieuwe verwervingen.
- ⇒ 2.2 e: De contactpersoon dient er vervolgens voor te zorgen, dat de verwervingen worden geregistreerd met inachtneming van bovengenoemde registratiegegevens. Voor wat betreft het aanmelden en laten opnemen van de departementale verwervingen in het ICN Overzicht museale voorwerpen uit de Rijkscollectie – hierna te noemen ICN-Rijkscollectieoverzicht – ligt de verantwoordelijkheid bij het ministerie /de buitendienst zelf.
- ⇒ 2.2f: Departementale verwervingen worden weliswaar geregistreerd, maar worden door het ICN enkel als museale voorwerpen van de Rijkscollectie behandeld, zodra ze aangemeld en opgenomen zijn in het ICN-Rijkscollectieoverzicht van het ministerie /de buitendienst oftewel haar Overzicht museale voorwerpen uit de Rijkscollectie.
- ⇒ 2.2g: Museale voorwerpen mogen alleen verplaatst worden met medeweten van de contactpersoon. De contactpersoon wordt geadviseerd hierover contact op te nemen met het ICN. Verplaatsingen, ook in geval van (interne) verhuizing en verbouwing, dienen te geschieden met medeweten van de contactpersoon, zodat hij kan zorgdragen voor een actuele registratie. Eventuele tijdelijke en/of nieuwe standplaatsen dienen door de contactpersoon te worden geregistreerd, zodat zowel zorgvuldigheid bij transport alsmede registratie van een juiste standplaats gewaarborgd blijven.

C. BEHOUD EN BEHEER

Vragen over budget:

RMMV:

- ⇒ Toelichting alg 9: Elk Ministerie dient een budget te reserveren voor de onderhavige zorgplicht. De zorg voor een adequaat materieelbeheer behoort tot de normale dagelijkse taken van een (overheids) organisatie.
- ⇒ Toelichting artikelgewijs art 16: Vanaf 1 januari 2009 dienen de Ministeries te beschikken over een eigen budget voor het onderhoud en het in conditie houden van museale voorwerpen.
- ⇒ Toelichting artikelgewijs art 2: Van de beheerder wordt verwacht dat hij 'als een goed huisvader' voor de museale voorwerpen zorgt (tweede lid). De beheerder dient derhalve te beschikken over een budget voor het onderhoud c.q. het in conditie houden van museale voorwerpen.

Vraag over restauratie:

RMMV:

- ⇒ 2.3 Restauratie van een museaal voorwerp vindt plaats na overleg met de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.
- ⇒ Toelichting algemeen: Gaat het om restauratie van museale voorwerpen dan zal het Instituut Collectie Nederland, vanwege de ingrijpendheid van dergelijke maatregelen en de bijzondere kennis die daarvoor nodig is, altijd ingeschakeld dienen te worden.
- ⇒ De beheerder dient in overleg te treden met het Instituut Collectie Nederland, indien hij maatregelen van meer ingrijpende aard overweegt, zoals restauratie (derde lid). Restauratie zal uitsluitend aan gekwalificeerde restauratoren mogen worden overgelaten

Bouwstenen:

- ⇒ 6. Restauratie van museale voorwerpen. Eventuele restauraties van museale voorwerpen mogen alleen na overleg met het ICN worden uitgevoerd door een gekwalificeerde restaurator. Naar aanleiding van het verslag van de door de contactpersoon onder punt 2.2.b uitgevoerde tweejaarlijkse controle van de museale voorwerpen brengt het ICN advies uit aan de betrokken contactpersoon met betrekking tot onderhoud of restauratie. Het ICN zorgt – indien nodig – voor transport.

Akte:

- ⇒ 5.1 Herstelwerkzaamheden of andere bewerkingen aan de museale voorwerpen mogen niet worden verricht zonder toestemming van beheerder. Hiertoe dient tijdelijk beheerder een schriftelijk verzoek bij beheerder in.

Vragen over tweejaarlijkse conditie controle:

RMMV:

- ⇒ De Minister of het college zorgt ervoor dat de verblijfplaatsen van museale voorwerpen worden geregistreerd en dat de aanwezigheid van museale voorwerpen op die geregistreerde verblijfplaatsen regelmatig wordt gecontroleerd.
- ⇒ De frequentie waarmee een aanwezigheidscontrole wordt uitgevoerd dient te worden vastgelegd in de administratieve organisatie.

Bouwstenen:

- ⇒ 2.2 b: Met ingang van januari 2009 dient de contactpersoon in gezamenlijk overleg eens per twee jaar de fysieke aanwezigheid en algemene conditie van de museale voorwerpen te controleren en rapporteert hierover aan het ICN.

Vragen over plaatsing voorwerpen:

Bouwstenen:

- ⇒ 3. De plaatsing van museale voorwerpen. Voorwaarden, die – indien mogelijk – gesteld dienen te worden aan de plaatsing van de museale voorwerpen zijn:
- ⇒ De plaatsing van de museale voorwerpen dient zodanig gekozen te worden, dat zo goed als mogelijk aan de vereiste maatregelen aangaande behoud en beheer voldaan wordt.

In een enkel geval kan het ICN zelfs vanuit het belang van het voorwerp de plaatsing ontraden of afwijzen.

- ⇒ Museale voorwerpen dienen zodanig geplaatst te worden, dat schade, verlies of diefstal zoveel mogelijk worden vermeden. Dit geldt ook voor de lijsten, aangezien lijsten onderdeel uitmaken van museale voorwerpen. Het ICN kan hierbij adviseren.
- ⇒ Zolang de departementale verwervingen niet opgenomen zijn in het ICN Rijkscollectieoverzicht van een ministerie, zijn de ministeries/buitendiensten vrij om te beslissen waar zij deze kunstwerken plaatsen. Het ICN kan hierbij adviseren. Voor verwervingen van het ministerie, die wel zijn toegevoegd aan het ICN-Rijkscollectieoverzicht kan het ICN in geval van bruiklenen ten behoeve van tentoonstellingen aangaande deze verwervingen een verzoek indienen bij de desbetreffende ministeries. Het ICN kan deze kunstwerken niet opeisen, wel opvragen.

Vragen over maatregelen behoud en beheer:

RMMV:

- ⇒ 2.2 De Minister of het college zorgt ervoor dat museale voorwerpen zich in een goede staat bevinden en treft daartoe de noodzakelijke maatregelen.

Bouwstenen:

- ⇒ 3 e) Hoewel de in het ICN-Rijkscollectieoverzicht opgenomen objecten in principe geschikt zijn voor gebruik in een kantooromgeving dienen deze museale voorwerpen, bestaande uit organische materialen (hout, papier, textiel en dus ook schilderijen) voorzover mogelijk in stabiele klimaatomstandigheden te worden getoond (weinig fluctuaties in temperatuur en relatieve luchtvochtigheid) en dienen zo min mogelijk te lijden te hebben van te hoge lichtniveaus. Het ICN kan hierbij adviseren.
- ⇒ 3 f) Voor het omgaan met museale voorwerpen dient de contactpersoon kennis genomen te hebben van de daartoe te hanteren vuistregels, zoals omschreven in de brochure Doen en Laten, van het ICN. Deze brochure wordt tegelijk met de Akte van Tijdelijk Beheer museale voorwerpen uit de Rijkscollectie verstrekt. Om je verder te bekwamen in het omgaan met museale voorwerpen is het mogelijk om bij het ICN diverse cursussen te volgen.
- ⇒ g) Voor uitzonderingsgevallen dient de contactpersoon contact op te nemen met het ICN.

Akte:

- ⇒ 10. Artikel 10 Algemeen Conditie Formulier (ACF-B): Bij ontvangst van de museale voorwerpen uit de Rijkscollectie ondertekent tijdelijk beheerder, dan wel een door tijdelijk beheerder gemachtigde, het 'ACF-B-formulier', waarmee tijdelijk beheerder verklaart de museale voorwerpen in de door beheerder opgetekende staat ontvangen te hebben.
- ⇒ Indien de conditie van de museale voorwerpen naar de mening van tijdelijk beheerder afwijkt van die zoals op het formulier aangegeven, maakt tijdelijk beheerder hiervan op het ACF-B formulier melding. Tijdelijk beheerder zendt het formulier ondertekend binnen twee weken na ontvangst van de museale voorwerpen retour aan beheerder.

D. VEILIGHEID

Vragen over maatregelen ter voorkoming van vermissing e.d.:

RMMV:

- ⇒ 2.5 De Minister of het college treft maatregelen ter voorkoming van vermissing, diefstal, verlies of beschadiging van museale voorwerpen.

Akte:

- ⇒ Artikel 4 Bescherming en veiligheid museaal voorwerp. Tijdelijk beheerder verbindt zich alle maatregelen te nemen in welke vorm dan ook, die van een goed beheerder verwacht mogen worden ter beveiliging van de museale voorwerpen tegen brand, inbraak, diefstal, vermissing, beschadiging of welke omstandigheid ook, die de waarde doet verminderen. Met name zal tijdelijk beheerder – in het kader van de Regeling materieelbeheer museale voorwerpen – de implementatie van de door de RCE geformuleerde minimumeisen materieelbeheer en administratieve organisatie museale voorwerpen in acht nemen.

Vraag over calamiteitenplan:

Bouwstenen:

- ⇒ 5. Maatregelen aangaande behoud, beheer en veiligheid rondom museale voorwerpen met een taxatiewaarde > € 10000. In de departementale Richtlijn Materieelbeheer dient naar eigen capaciteit en voorzover mogelijk voor de beheer-, behoud- en beveiligingsmaatregelen rondom museale voorwerpen een calamiteitenplan opgenomen dan wel aanwezig te zijn, te beginnen met een plan voor voorwerpen met een taxatiewaarde van boven of gelijk aan de € 10000. Indien gewenst kan het ICN hiervoor een format aanbieden in de vorm van een Handleiding voor het schrijven van een Collectie Hulpverleningsplan, een zgn. CHV-plan. Dit plan is te vergelijken met een BedrijfsHulpverleningsplan (BHV-plan), maar dan voor de kunstcollectie. Bij het ICN is het plan verkrijgbaar onder de titel Handleiding voor het maken van een calamiteitenplan voor Collectiebeherende instellingen.

Vragen over melden aan KCP en RCE:

Bouwstenen:

- ⇒ 4. 2 Schade, vermissing of diefstal. Schade, vermissingen en diefstal dienen te worden gemeld aan de contactpersoon. Hij doet vervolgens onderzoek naar de reden en/of oorzaak hiervan.
- ⇒ In geval van schade neemt de contactpersoon contact op met het ICN en zorgt hij voor registratie in het incidentenregister. De afhandeling van de schade geschiedt verder volgens de bestaande procedures binnen het ICN. In principe zou het zo moeten zijn, dat vermissingen niet meer mogelijk zijn. Mochten nieuwe vermissingen toch nog aan de orde zijn, dan probeert de contactpersoon de voorwerpen terug te vinden. De ondernomen stappen daartoe dienen schriftelijk dan wel digitaal vastgelegd te worden in het incidentenregister. Als het voorwerp na redelijke inspanning vermist blijft, dient dit te worden gemeld aan het ICN met een verzoek voor toezending van een registratieformulier, waarin over de vermissing uitgebreid gerapporteerd kan worden. Bij vermissing wordt vervolgens het ministerie/de buitendienst voor de hoogte van de laatste taxatiewaarde aangeslagen voor het verlies. Terugggevonden vermissingen dienen direct aan het ICN gemeld te worden. Tot en met 2009 worden vermissingen geïnd, die in het ICN-Rijkscollectieoverzicht aangemeld en opgenomen zijn. Het daartoe toegezonden registratieformulier dient door de contactpersoon volledig ingevuld geretourneerd te worden naar het ICN met een kopie naar de EGI. Bij deze vermissingen dient onderscheid gemaakt te worden tussen de huidige bij het ICN ingeschreven museale voorwerpen en de oude en nieuwe verwervingen, die vanaf heden ingeschreven kunnen worden. In het laatste geval wordt het ministerie/de buitendienst niet aangeslagen, waarbij aangetekend dient te worden dat een vermissing vanaf heden door het verbeterde beheer ook uitgesloten zou moeten zijn.

Akte:

- ⇒ Artikel 5 Verlies, diefstal, vermissing of schade. Tijdelijk beheerder stelt in geval van verlies, diefstal, vermissing, beschadiging of veranderingen die optreden in de conditie van de museale voorwerpen, beheerder hiervan onmiddellijk in kennis middels een wijzigingsformulier en/of formulier Incidentenregister van de RCE.

Vragen over melden aan politie:

⇒ Bouwstenen:

- ⇒ 4.2c Naast de geldende procedure bij vermissingen dient bij diefstal of een redelijk vermoeden van diefstal door de contactpersoon bij de politie aangifte gedaan te worden en hierover in het incidentenregister melding gemaakt te worden.

Vragen over registratie incidenten:

RMMV:

- ⇒ 3.2 De Minister of het college zorgt ervoor dat alle voorkomende verwervingen, diefstallen, verliezen, vermissingen of beschadigingen van museale voorwerpen worden geregistreerd.

Bouwstenen:

4.1 Incidentenregister. De contactpersoon houdt een incidentenregister bij. In het incidentenregister dienen in ieder geval de volgende gegevens te worden vermeld of opgenomen:

- ⇒ diefstal, verlies, vermissing of schade
- ⇒ geconstateerd, d.d.
- ⇒ geconstateerd, door wie
- ⇒ omschrijving
- ⇒ laatste taxatiewaarde
- ⇒ ondernomen acties
- ⇒ resultaat
- ⇒ kopie registratieformulier vermissing

E. ZICHTBAARHEID

RMMV:

- ⇒ 2.1 De Minister of het college bevordert de zichtbaarheid van museale voorwerpen.
- ⇒ Toelichting Art 2. In de eerste plaats is de zichtbaarheid van museale voorwerpen van belang (eerste lid). Het is de bedoeling dat 'het publiek' van dergelijke voorwerpen kan genieten. Dat kan een museumbezoeker zijn, maar – als het gaat om afzonderlijke voorwerpen in departementen – ook een Minister en zijn gasten en in weer andere gevallen de ambtenaren en bezoekers van een Ministerie. Opslag in depots dient dus zoveel mogelijk te worden voorkomen.

Bouwstenen:

- ⇒ 3a. De museale voorwerpen dienen in geschikte dan wel representatieve ruimtes van het ministerie/de buitendienst en die van hoogwaardigheidsbekleders zichtbaar te zijn. Geschikt dan wel representatief zijn ruimtes op directie en/of managementniveau, of ruimtes die een representatieve functie voor de organisatie hebben zoals bijvoorbeeld de centrale hal of een belangrijke vergaderruimte.

Akte:

- ⇒ 7 Exponeren museaal voorwerp. Tijdelijk beheerder zal de museale voorwerpen uitsluitend exponeren op standplaats(en) zoals die zijn aangegeven op de RCE-Rijkscollectieoverzicht, dat als bijlage gaat bij deze Akte van Tijdelijk Beheer. Tijdelijk beheerder mag de standplaats(en) zoals aangegeven op de RCE-Rijkscollectieoverzicht bij deze overeenkomst veranderen, maar brengt beheerder daarvan per ommekeer schriftelijk op de hoogte
- ⇒ Tijdelijk beheerder zal de museale voorwerpen uitsluitend ten behoeve van de vaste opstelling op de in deze Akte genoemde standplaats(en) exponeren.
- ⇒ Tijdelijk beheerder vermeldt bij de presentatie van de museale voorwerpen op een goed zichtbare plaats bij object en in catalogus 'Rijkscollectie Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Beheerder levert de bijbehorende speciale informatiebordjes.

Artikel 9 Tijdelijk beheer derden. Tijdelijk beheerder draagt de museale voorwerpen niet aan derden over of staat deze aan derden af of brengt deze naar een externe locatie zonder daartoe schriftelijk toestemming te hebben gekregen van beheerder. Uitzondering hierop vormen de aanvragen voor tijdelijk beheer aan derden van de in de RCE-Rijkscollectie opgenomen verwerving(en) van tijdelijk beheerder. Ten behoeve van tentoonstellingen kan beheerder deze verwervingen niet opeisen, wel een verzoek indienen bij tijdelijk beheerder.

Bijlage 5: LIJST VAN GEÏNSPECTEERDE INSTELLINGEN EN GESPREKSPARTNERS

Kunstcontactpersonen

Ministerie van Algemene Zaken (AZ): dhr. J. van der Gronden en dhr. L. van der Sande

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK): mw. A. van der Ark

Ministerie van Buitenlandse Zaken (BuiZa): mw. Ph. Noordam

Ministerie van Defensie (DEF): mw. Y. Mulder

Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (ELI): mw. E. van Opstal-Boutier

Ministerie van Financiën (FIN): dhr. F. Voerman

Ministerie van Infrastructuur en Milieu (I&M): dhr. F. van der Laaken (voorheen KCP bij ministerie van BZK/VROM)

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW): mw. E. Beer

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW): dhr. M. Pijnappels

Ministerie van Veiligheid en Justitie (V&J): mw. E. Neelis-Hordijk

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS): dhr. F. Taatgen en mw. J. Diependaal

Kabinet van de Gouverneur van Curaçao (Curaçao): dhr. P. Kwakkenbos

Kabinet der Koningin (KabKon): mw. M. Krouwer-Leszczyńska

Kanselarij der Nederlandse Orden (KANS): dhr. J. van Ingen en mw. M. van Grieken

Eerste Kamer der Staten-Generaal (EK): dhr. R. Plugge

Tweede Kamer der Staten-Generaal (TK): mw. H. Bajraktarevic

Algemene Rekenkamer (ARK): dhr. M. Lohle en mw. D. Vermeulen

Raad van State (RvS): dhr. P. Heskes

Nationale Ombudsman (NO): dhr. G. Slagboom

Andere gesprekspartners

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE): mw. M. Hanssen en dhr. E. Rodrigo

Directie Cultureel Erfgoed (DCE): mw. A. Tates

Inspecteurs

Erfgoedinspectie: mw. E. Boer, dhr. G. Boudewijns, mw. N. Duggen (projectleider), mw. M. van Heese en dhr. N. Schouten

Colofon

Erfgoedinspectie

Koninginnegracht 25 | Den Haag
Postbus 16478 | 2500 BL Den Haag
T +31-70-412 4012
F +31-70-412 4014
info@erfgoedinspectie.nl
www.erfgoedinspectie.nl

Augustus 2012

Over de Erfgoedinspectie

De Erfgoedinspectie waakt op nationaal niveau over een belangrijk deel van het Nederlands erfgoed. Het toezicht is gericht op archeologische opgravingen, archieven bij de centrale overheid, het roerend cultureel erfgoed en onroerende monumenten.

De Erfgoedinspectie ziet erop toe dat de regels worden nageleefd en stimuleert verbeteringen in het behoud en beheer en een goede omgang met het erfgoed. Waar nodig treedt zij op bij incidenten en calamiteiten.

De Erfgoedinspectie valt onder het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. De inspectie werkt onafhankelijk en stelt objectief haar bevindingen vast en rapporteert daarover. Daarnaast adviseert zij de verantwoordelijke bewindspersoon over de kwaliteit en effectiviteit van de regelgeving.